

Profil návštěvníka zámku Dačice

Bakalářská práce

Martina Bartušková

Vysoká škola polytechnická Jihlava

Katedra cestovního ruchu

Vedoucí práce: doc. RNDr. Jiří Vaníček, CSc.

Stupeň odborné kvalifikace: bakalář

Jihlava 2010

Abstrakt

BARTUŠKOVÁ, Martina: Profil návštěvníka zámku Dačice. Bakalářská práce. Vysoká škola polytechnická Jihlava. Katedra cestovního ruchu. Vedoucí práce Doc. RNDr. Jiří Vaníček, CSc.. Stupeň odborné kvalifikace: bakalář. Jihlava 2010. 62 stran.

Bakalářská práce pojednává o státním zámku Dačice. Tato národní kulturní památka je ve správě Národního památkového ústavu, územního odborného pracoviště v Českých Budějovicích.

Hlavním cílem práce je vytvořit profil návštěvníka zámku Dačice pomocí marketingového výzkumu. Pro tento výzkum byla zvolena metoda dotazování pomocí vytvořených dotazníků. Po provedení dotazníkového šetření byly výsledky zpracovány a poté vytvořeny grafy k jednotlivým otázkám a jejich analýza. Také jsou zde uvedeny statistiky návštěvnosti v jednotlivých obdobích a význam zámku pro cestovní ruch v jižních Čechách.

Výsledky marketingového výzkumu mohou být použity jako zdroj informací pro správu zámku Dačice nebo pro místní poskytovatele služeb v cestovním ruchu.

Klíčová slova

Zámek Dačice, státní zámek, jižní Čechy, rod Dalbergů, empírový sloh, zámecký park, Městské muzeum a galerie, Dačice, památky, Územní odborné pracoviště České Budějovice, Národní památkový ústav.

Abstract

BARTUŠKOVÁ, Martina: The Profile of the Dačice Castle visitor. Bachelor thesis. College of Polytechnics Jihlava. Department of Tourism. Supervisor Doc. RNDr. Jiří Vaníček, CSc.. Specialist Qualification Grade: Bachelor. Jihlava 2010. 62 pages.

The theme of this bachelor thesis deals with the Dačice Castle. This national cultural landmark is in administration of the National Monumental Institution of Territory Professional Workplace in České Budějovice.

The principal aim of the bachelor thesis is to create the profile of a Dačice Castle visitor by means of marketing research. For this research the method of questioning in the form of created questionnaires was selected. Then the results were worked up and particular questions have been analysed with graphs. The statistics of visit rates during various seasons and relevance of the castle for tourism are included in this thesis too.

The results of the marketing research should be used as an information source for the administration of the castle or for the local service providers.

Key words

The Dačice Castle, national castle, South Bohemia, The Lords of Dalberg, Empire Style, the castle park, Dačice's Muzeum and Gallery, Dačice, historic monuments, Territory Professional Workplace in České Budějovice, National Monumental Institution.

Poděkování

Ráda bych tímto poděkovala vedoucímu práce, panu Doc. RNDr. Jiřímu Vaníčkovi, Csc. za ochotu a odbornou spolupráci při vedení mé bakalářské práce. Dále bych ráda poděkovala všem, kteří se zúčastnili dotazníkového šetření a těm, kteří mi ochotně poskytli všechny potřebné informace a materiály pro úspěšné vypracování této práce.

V Jihlavě dne 6.12.2010

.....

podpis

Prohlašuji, že předložená bakalářská práce je původní a zpracoval/a jsem ji samostatně. Prohlašuji, že citace použitých pramenů je úplná, že jsem v práci neporušil/a autorská práva (ve smyslu zákona č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů, v platném znění, dále též „AZ“).

Souhlasím s umístěním bakalářské práce v knihovně VŠPJ a s jejím užitím k výuce nebo k vlastní vnitřní potřebě VŠPJ .

Byl/a jsem seznámen/a s tím, že na mou bakalářskou práci se plně vztahuje **AZ**, zejména § 60 (školní dílo).

Beru na vědomí, že VŠPJ má právo na uzavření licenční smlouvy o užití mé bakalářské práce a prohlašuji, že **s o u h l a s í m** s případným užitím mé bakalářské práce (prodej, zapůjčení apod.).

Jsem si vědom/a toho, že užít své bakalářské práce či poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠPJ, která má právo ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, vynaložených vysokou školou na vytvoření díla (až do jejich skutečné výše), z výdělku dosaženého v souvislosti s užitím díla či poskytnutím licence.

V Jihlavě dne 6.12.2010

.....

Podpis

Obsah

1 Úvod.....	11
2 Lokalizace státního zámku Dačice	12
2.1 Kraj Jižní Čechy.....	12
2.1.1 Okres Jindřichův Hradec	13
2.1.2 Mikroregion Dačicko	13
2.2 Město Dačice	14
2.2.1 Historie.....	15
2.2.2 Nejvýznamnější památky.....	16
3 Historie zámku.....	17
3.1 Majitelé zámku	17
3.2 Stavební vývoj	19
4 Městské muzeum a galerie.....	21
4.1 Historie.....	21
4.2 Expozice.....	21
5 Zámecký park	22
6 Současné dění na zámku Dačice	23
6.1 Poskytované služby.....	23
6.1.1 Personální zajištění	23
6.2 Organizace prohlídek	24
6.2.1 Prohlídková trasa	24
6.2.2 Návštěvní doba	24
6.2.3 Vstupné	25
6.3 Propagace zámku	26
6.3.1 Kulturní akce.....	26
6.4 Zajímavosti státního zámku	27
7 Informační služby	28
8 Ubytovací a stravovací služby	29
8.1 Ubytovací služby	29
8.2 Stravovací služby	29
9 Dopravní předpoklady	30
10 Sběr sekundárních dat.....	31
10.1 Statistiky regionu Jižní Čechy	31

11	Návštěvnost státního zámku Dačice	33
11.1	Návštěvnost státního zámku Dačice v letech 1961 – 1990.....	34
11.2	Návštěvnost státního zámku Dačice v letech 1991 – 2010.....	34
11.3	Návštěvnost SZ Dačice v roce 2010	35
12	Sběr primárních dat.....	37
12.1	Metodika marketingového výzkumu	37
12.2	Vyhodnocení dotazníkového šetření.....	37
13	Atraktivita státního zámku Dačice.....	56
14	SWOT analýza.....	57
15	Navrhované řešení na zvýšení návštěvnosti	59
16	Závěr	60
17	Seznam použité literatury	62
18	Přílohy.....	64

Seznam obrázků

Obrázek 1: Kraj Jižní Čechy	12
Obrázek 2: Heraldický znak města	14
Obrázek 3: Město Dačice.....	15
Obrázek 4: Nový zámek – Státní zámek Dačice.....	16
Obrázek 5: Zámecký park.....	22

Seznam tabulek

Tabulka 1: Návštěvní doba zámku.....	25
Tabulka 2: Otevírací doba zámeckého parku	25
Tabulka 3: Ceník vstupného	25
Tabulka 4: Kapacity hromadných ubytovacích zařízení.....	31
Tabulka 5: Počet hromadných ubytovacích zařízení v regionu Jižní Čechy	31
Tabulka 6: Počet hostů v hromadných ubytovacích zařízeních.....	32
Tabulka 7: Počet přenocování v hromadných ubytovacích zařízeních.....	32
Tabulka 8: Přehled sociodemografických údajů.....	39
Tabulka 9: Zpracování otázky č. 15.....	53
Tabulka 10: Vzdálenost z místa bydliště návštěvníků.....	55
Tabulka 11: Návrhy na zvýšení návštěvnosti	59

Seznam grafů

Graf 1: Návštěvnost objektů ve správě NPÚ ú. o. p. v Českých Budějovicích.....	33
Graf 2: Návštěvnost SZ Dačice v letech 1961 – 1990.....	34
Graf 3: Návštěvnost SZ Dačice v letech 1991 - 2010.....	35
Graf 4: Návštěvnost SZ Dačice v roce 2010.....	36
Graf 5: Stát bydliště návštěvníků.....	38
Graf 6: Otázka č. 1	40
Graf 7: Otázka č. 2	40
Graf 8: Otázka č. 3	41
Graf 9: Otázka č. 4.....	42
Graf 10: Otázka č. 5	43
Graf 11: Otázka č. 6 u cizinců	44
Graf 12: Otázka č. 6.....	45

Graf 13: Otázka č. 7	46
Graf 14: Otázka č. 8	47
Graf 15: Otázka č. 9	48
Graf 16: Otázka č. 10	49
Graf 17: Otázka č. 11	50
Graf 18: Otázka č. 12	50
Graf 19: Otázka č. 13	51
Graf 20: Otázka č. 14	52
Graf 21: Otázka č. 16	53
Graf 22: Otázka č. 17	54

1 Úvod

Jako téma bakalářské práce jsem si zvolila Profil návštěvníka zámku Dačice. Dačický zámek je totiž jednou z nejkrásnějších památek města. Jeho nedílnou součástí je Městské muzeum a galerie a zámecký park.

Účastníci cestovního ruchu jistě navštíví mnoho krásných a zajímavých hradů a zámků v České republice. Většina z nich jsou pod správou Národního památkového ústavu, který má svá územní odborná pracoviště po celé republice. Tato bakalářská práce se specializuje na státní zámek Dačice, který je pod správou Národního památkového ústavu v Českých Budějovicích. Toto téma jsem si vybrala, protože jsem se narodila v Dačicích a vždy mne velmi zajímala historie města a především historie dačického zámku.

Hlavním cílem práce je vytvořit profil návštěvníka zámku Dačice. Tento úkol byl proveden pomocí marketingového výzkumu, jehož metodou bylo dotazování prostřednictvím vytvořených dotazníků. Byli dotazováni lidé, kteří si zakoupili vstupenku na prohlídku zámku a samozřejmě souhlasili s vyplněním dotazníku.

Práce má také za úkol charakterizovat význam a využití zámku pro cestovní ruch a případně navrhnout řešení na zvýšení návštěvnosti. Doufám, že tato práce najde své využití, a že pomůže jak správě zámku, tak i poskytovatelům jednotlivých služeb, přilákat do Dačic více turistů.

2 Lokalizace státního zámku Dačice

Zámek Dačice patří ze správního hlediska do Jihočeského kraje, zatímco v rámci cestovního ruchu patří do turistického regionu Jižní Čechy. Hranice krajů a turistických regionů nejsou totožné. Město Dačice, kde se zámek nachází, je součástí okresu Jindřichův Hradec a mikroregionu Dačicko.

2.1 Kraj Jižní Čechy¹

Tento nádherný kraj jistě osloví každého návštěvníka. Je zde spousta historických památek, takže každému je hned jasné, že zde žily bohaté šlechtické rody a vynikající řemeslníci a umělci.

Jižní Čechy nabízí spousta kulturně historických památek, majestátné kostely, zámky, památky lidového stavitelství, kláštery, ale také nespočet technických staveb a rybníků. Je zde také mnoho chráněných území díky tomu, že tady chybí velké průmyslové podniky.

Obrázek 1: Kraj Jižní Čechy

Zdroj: www.jiznicechy.cz

Díky kulturním vlivům germánského a anglosaského severu a umění italských renesančních mistrů je zde velké kulturní bohatství. Koordinaci a řízení cestovního ruchu v tomto regionu má na starosti Jihočeská centrála cestovního ruchu². Její hlavní

¹ www.jiznicechy.cz

² www.jccr.cz

činností je provoz informačního systému cestovního ruchu Jihočeského kraje, tvorba produktů cestovního ruchu, prezentace jižních Čech na veletrzích nebo spolupráce s agenturou Czech Tourism.

Do Jihočeského kraje patří tyto okresy³:

- České Budějovice
- Český Krumlov
- Jindřichův Hradec
- Písek
- Prachatice
- Strakonice
- Tábor

2.1.1 Okres Jindřichův Hradec

Jeho sídlem je město Jindřichův Hradec³. V okrese se nachází 106 obcí, z toho 13 měst a 1 městys. Sousedí s okresy České Budějovice a Tábor, které také patří do Jihočeského kraje. Dále s okresy Pelhřimov, Jihlava a Třebíč, patřící do kraje Vysočina a jihomoravským okresem Znojmo. Na jihu tohoto okresu jsou státní hranice s Rakouskem.

V tomto okrese⁴ je spousta zajímavých míst a turistických atrakcí, jako například město Jindřichův Hradec s hradem a zámek, rybník Vajgar, úzkorozchodná železnice, zámek Červená Lhota, přírodní park Česká Kanada nebo zřícenina hradu Landštejn. Mezi významná města v okrese patří samozřejmě i Dačice, kde byla vyrobena první kostka cukru na světě v roce 1843.

2.1.2 Mikroregion Dačicko⁵

Mikroregion Dačicko se nachází na jihovýchodě Jihočeského kraje, v okrese Jindřichův Hradec. Skládá se z 20 obcí a 2 měst. Výškové rozmezí tohoto regionu je 400 až 700 m. n. m. Protéká zde řeka Moravská Dyje, která se táhne po celé délce Dačické pahorkatiny. Je zde hustá síť pozemních komunikací, spousta kulturních památek a

³ www.wikipedia.cz

⁴ www.jiznicechy.cz

⁵ www.m-dacicko.cz,

Informační brožura *Zapomenutým krajem mikroregionu Dačicko*, Vydal Mikroregion Dačicko 2005 za finanční podpory Jihočeského kraje

zajímavostí a atraktivní příroda. To vše je reálný předpoklad pro rozvoj turistiky a celého cestovního ruchu.

Mezi největší symbol mikroregionu patří město Dačice, renesanční město Slavonice a karmelitánský klášter v Kostelním Vydří.

2.2 Město Dačice⁶

Dačice se nachází na Českomoravské vrchovině v okrese Jindřichův Hradec v nadmořské výšce 483 m. n. m. Má 7 735 obyvatel (k 31.12.2009). Nejbližší hraniční přechod je Slavonice – Fratres (asi 13 km). Dačice jsou vzdáleny od Brna 110 km, od Prahy 170 km a od Vídně 150 km. Pro město se vžil název „Brána Podyjí“ díky poloze na toku řeky Moravská Dyje.

Obrázek 2: Heraldický znak města⁷

Zdroj: www.dacice-mesto.cz

⁶ www.dacice-mesto.cz,

KUČEROVÁ, M., CHADIMOVÁ, Z.: *Vítají Vás Dačice*. Vydalo město Dačice v Karmelitánském nakladatelství, 1998. ISBN 80-7192-012-6.

⁷ Znak vychází z erbu pánů z Hradce. Na modrém štítě je zlatá pětilistá růže s červeným středem a zelenými kališními lístky a nad ní je zlaté latinské písmeno M pod korunou. Dále je nad štítem kolčí helm s modrozlatými pokrývadly a královskou korunou.

2.2.1 Historie⁸

Nejstarší písemná zpráva o městě je z roku 1183 v kronice Želivské. V roce 1377 město obdrželo městská privilegia, ale největšího rozkvětu dosáhlo až za vlády Krajířů z Krajku. Ti si udělali z Dačic své sídelní město a díky tomu přišel velký rozmach. Městu bylo dáno mílové právo, právo vařit pivo, právo konat trhy a právo soudní. V 16. století byli do Dačic pozváni italští stavitelé, kteří proměnili barokní město v město renesanční. Na konci 17. století zachvátil nejprve město mor a později i požár, který zničil renesanční a barokní podobu města. Mezi dochované barokní památky patří klášter s kostelem sv. Antonína Paduánského a kostel sv. Vavřince s renesanční věží, která je dominantou města.

Rok 1843 přinesl městu světové prvenství. Byla zde vyrobena první kostka cukru na světě a vypovídá o tom expozice v Městském muzeu a galerii.

Obrázek 3: Město Dačice

Zdroj: www.dacice-mesto.cz

Dačice⁹ nabízí ideální možnosti pro cykloturistiku a pěší turistiku po celý rok. Je zde spousta historických památek a také velká nabídka služeb. Je zde spousta obchodů, bank, firem, škol, stadion, kino, divadlo, muzeum, nemocnice a další kulturní a sportovní zařízení.

⁸ KUČEROVÁ, M., CHADIMOVÁ, Z.: *Vítají Vás Dačice*. Vydalo město Dačice v Karmelitánském nakladatelství, 1998. ISBN 80-7192-012-6.,

NEKUDA, V. a kol.: *Dačicko. Slavonicko. Telčsko : vlastivěda moravská*. Vyd. 1., Brno, 2005. 1070 s., ISBN 80-7275-059-3.,

Kolektiv autorů: *Dějiny Dačic*. Městské muzeum a galerie, 2002. 459 s., ISBN 80-238-9658-X.

Dačice. Vydalo město Dačice, 2007, EKON Jihlava, 48 s.

⁹ Informační brožura *Dačice*, vydal Městský úřad – Infocentrum, Ekon Jihlava, 2010.

2.2.2 Nejvýznamnější památky

Ve městě a okolí je spousta kulturních i přírodních památek a zajímavostí, ale mezi nejznámější patří:

- Starý zámek
- Nový zámek – Státní zámek Dačice
- Kancnýřův sad
- Stará městská radnice
- Mariánský sloup
- Kostel sv. Antonína Paduánského
- Barokní klášter
- Kostel sv. Vavřince a renesanční věž
- Zámecký park
- Palackého náměstí

Podle mého názoru je nejkrásnější a nejzajímavější památkou v Dačicích Nový zámek a proto jsem si jej také vybrala jako téma pro svou bakalářskou práci.

Obrázek 4: Nový zámek – Státní zámek Dačice

Zdroj: www.zamek-dacice.eu

3 Historie zámku

Státní zámek Dačice neboli Nový zámek je národní kulturní památka ve správě Národního památkového ústavu v Českých Budějovicích. Sídlí na Havlíčkově náměstí a patří k němu krásný a rozlehlý zámecký park.

3.1 Majitelé zámku¹⁰

1591 – 1610 KRAJÍŘOVÉ Z KRAJKU

Majitelem zámku i panství byl Oldřich †1600. Dědičkou byla jeho sestra Kateřina.

1610 – 1620 VILÉM DUBSKÝ Z TŘEBOMYSLIC

Vilém Dubský koupil Dačice za 106 000 zlatých od Kateřiny Krajířové.

1620 – 1622 jako pobělohorská konfiskace v majetku císaře Ferdinanda II.

1623 – 1644 BERKOVÉ Z DUBÉ A LIPÉ

Lev Burian hr. Berka (†1626) získal Dačice za 105 000 zlatých a jeho dědicem se stal syn Matyáš Ferdinand (†1644). Jeho matka Františka Hippolyta hr. v. Fürstenberg odmítla vydat po smrti syna majetek druhé větvi Berků a předala jej svému synovci.

1644 – 1673 FÜRSTENBERKOVÉ

Friedrich Rudolf hr. v. Fürstenberg (synovec Fr. Hippolyty) †1655, po něm vlastnil zámek jeho syn Maximilian Franz hr. v. Fürstenberg.

1673 – 1714 BERKOVÉ Z DUBÉ A LIPÉ

Na základě rozhodnutí tribunálu v Brně se stal pánem zámku František Antonín †1706. Dědičkou byla sestřenice Františka Rosálie hr. Berková provdaná hr. Kinská †1714

1714 – 1728 VÁCLAV ALBRECHT HR. Z VRBNA A BRUNTÁLU

Václav Albrecht z Vrbna byl nevlastní bratr Františky Rosálie Kinské, se souhlasem Fürstenberků její dědic. Jeho manželka byla Maria Augusta v. Fürstenberg.

¹⁰ www.zamek-dacice.eu,

Kolektiv autorů: *Dějiny Dačic*. Městské muzeum a galerie, 2002. 459 s., ISBN 80-238-9658-X.
BERINGER, J., JANOUŠEK, J.: *Město a panství Dačice*. Dačice 1893.

1728 – 1809 OSTEINOVÉ

Heinrich Karl hr. v. Ostein (1693-1742) koupil panství za 426 000 rýnských zlatých. Dědicové byli jeho dva nezletilí synové Philipp Karl (1742-1766) a Karl Maximilian (1735-1809). Od roku 1775 je jediným majitelem Karl Maximilian. Jeho manželkou se stala Ludovika Charlotta v. Dalberg (1739-1805).

1809 – 1940 DALBERGOVÉ

Dědicem Karla Maximiliana Osteina se stal Friedrich Karl Anton hr. Ostein-Dalberg (1787-1814), který zemřel svobodný a bezdětný. Dědicem panství se stal v roce 1814 jeho bratr Karl Anton Maximilian sv. p. v. Dalberg (1792-1859). Dalším majitelem byl v roce 1859 jeho jediný syn Friedrich Ferdinand (1822-1908). V roce 1908 se stal dědicem syn Friedrich Egbert (1863-1914). Po Friedrichově smrti dědila manželka a její dva nezletilí synové Josef (1906-1929) a Johannes (1909-1940). Po r. 1935 je jediným majitelem Johannes, jímž rod Dalbergů vymřel po meči

1940 – 1945 FRANZ KARL ZU SALM – SALM (*1917)

Franz Karl zdědil velkostatek se zámkem jako nejbližší příbuzný, syn Johannovy sestřenice Marie Anny v. Dalberg, provdaná zu Salm-Salm (1891-1979).

1945 – Velkostatek byl zestátněn podle Benešových dekretů a nyní je ve správě Národního památkového ústavu v Praze, územního odborného pracoviště v Českých Budějovicích.

3.2 Stavební vývoj¹¹

Většina informací o historii zámku vychází z nepříliš bohaté literatury. Autoři opisovali jeden od druhého a svá tvrzení nijak neprověřovali a ani neuváděli zdroje, ze kterých čerpali.

Zámek je starý více jak 400 let. První písemná zmínka o zámku Dačice pochází z roku 1591. Pro Oldřicha Krajíře ho postavil italský architekt Francesco Garof de Bissone. Tento architekt se podílel i na stavbě renesanční věže kostela sv. Vavřince. Tvrdí se, že za Oldřicha Krajíře se postavilo jen čelní křídlo do roku 1600. Boční křídla a jižní křídlo byly připojeny později za Viléma Dubského z Třebomyslic nebo až za Berků. Za Fürstenberků pravděpodobně k žádným stavebním úpravám nedošlo.

K přestavbě došlo až v roce 1728, kdy panství koupil Heinrich Karl z Osteinu a nechal zámek barokně přestavět. Arkádové oblouky na nádvoří byly zazděny a okna sjednocena. V roce 1713 upravil architekt Francesco Camelli zámeckou věž a do ní byly vsazeny hodiny.

V roce 1809 se stal majitelem Karl Maximilian z Dalbergu a ten nechal empírově upravit průčelí zámku. Nejvýraznější na průčelí je střední rizalit se dvěma pilastry a trojúhelníkovým štítem, kde je vyobrazen erb Dalbergů. Přestavbu v roce 1816 vedl architekt Riedl z Vídně. Oblouky v prvním patře arkádové chodby byly zaskleny dřevěnými okny, přičemž kamenné sloupy mezi oblouky zatím zůstávají zakryty. Tato empírová přestavba exteriéru se dochovala dodnes.

V letech 1823 – 1833 byly empírově upraveny také interiéry zámku architektem Karlem Schlepsem z Vídně. Nejvýznamnější změna se týkala schodiště s krásným zábradlím, které prostupuje až do východního křídla. Dále se měnilo první patro severního křídla. Na arkádové chodbě byla zřízena zimní zahrada a v chodbě, dnešní knihovně a

¹¹ BARTUŠEK, A.: *Dačice. Státní zámek, město a památky v okolí*. Praha 1960, 33 s.
Dačický vlastivědný sborník I/2001. Odpovědný redaktor Marie Kučerová. Dačice : Spolek přátel muzea a městské muzeum a galerie, 2001. 104 s. ISBN 80-238-7963-4.
Dačice. Vydalo město Dačice, 2007, EKON Jihlava, 48 s.
Dačický vlastivědný sborník III/2005. Odpovědný redaktor Marie Kučerová. Dačice : Spolek přátel muzea a městské muzeum a galerie, 2005. 239 s. ISBN 80-239-5898-4.
Dačický vlastivědný sborník V/2009. Spolek přátel muzea a městské muzeum a galerie, 2009. 356 s. ISBN 978-80-904501-0-3.

tanečním sálu byly přidány sloupy. Dále byl zámek vybaven některým empírovým nábytkem a podlahy pokryty parketami.

V roce 1908 zdědil zámek Friedrich Dalberg a díky němu proběhly další úpravy. Mezi nejdůležitější patří elektroinstalace a změny vzhledu nádvoří. Při výměně oken na arkádové chodbě byly objeveny a odkryty původní renesanční sloupy a arkádové oblouky byly zaskleny kovovými okny. Nad jižním křídlem byla přistavěna novobaroční kaple, kterou projektoval vídeňský architekt Hans Prutscher. Po smrti Johanna Dalberga v roce 1940 byl zámek nakrátko majetkem rodu Salm – Salm. V poválečném období bylo jižní křídlo využíváno postupně armádou, školní družinou, městskou knihovnou a dalšími. V roce 1945 byl zestátněn a zpřístupněn veřejnosti

Přízemí severního křídla bylo vždy určeno k přijímání návštěv. Zařízení vstupního sálu a jídelny bylo přidáno v 19. století. Byla také vytvořena galerie portrétů předků Dalbergů, zvaná sál předků. Po zestátnění zámku sem byly umístěny i přírodovědné sbírky Friedricha Ferdinanda Dalberga. Sbírká nerostů a hornin obsahuje asi 800 kusů a sbírka motýlů obsahuje také několik kusů. Dnešní výzdoba stropu zrcadlového (tanečního) sálu pochází nejspíš z doby po roce 1904, jejímž autorem byl dačický malíř Václav Sedlák. Napoleonský salon sloužil v minulosti také jako salon a Francouzský salon byla ložnice.

Předměty v expozici nejsou původní. Franz Karl zu Salm – Salm přišel v českých zemích o majetek v roce 1945 a tak zůstal zámek Dačice státním majetkem a je ve správě Národního památkového ústavu v Českých Budějovicích. Kvůli zpřístupnění veřejnosti musely být na zámek přivezeny předměty empírového stylu, které byly vybrané na 62 českých a moravských zámcích.

Expozice, která je přístupná návštěvníkům zabírá třetinu celkové plochy zámku. Je to celkem 15 místností. Další třetina, jižní křídlo, je pronajaté Městskému muzeu a galerii. V současné době vypadá takto zámek díky rekonstrukci v letech 1990 – 1996. Nabízí návštěvníkům obrovský kulturní zážitek prohlídkou jeho interiérů a exteriérů, prohlídkou expozice městského muzea a galerie, možností odpočinku na nádvoří nebo

procházkou v zámeckém parku. Za letních večerů zámek ožívá díky divadelním představením a koncertům, na které se vždy přijde podívat mnoho návštěvníků.

4 Městské muzeum a galerie¹²

Městské muzeum a galerie sídlí v jižním křídle státního zámku. Je otevřeno po celý rok a nabízí stálé expozice, krátkodobé výstavy i prohlídku zámecké kaple Nanebevzetí Panny Marie.

4.1 Historie

Muzeum bylo založeno v roce 1893. Muzeum nemělo vždy své prostorové zázemí, ale střídalo několik míst. Nejprve ve městské spořitelně a potom v místnostech starého a nového zámku. Od roku 1958 sídlilo v prostorách františkánského kláštera v Dačicích. Od roku 1961 se otevřely expozice, které nabízí muzeum dodnes. Ročně se pořádá kolem 10 výstav. V roce 1996 se muzeum přesídlilo do Nového zámku do jižního křídla. Při muzeu byl v roce 2000 založen Spolek přátel muzea, který vydává jednou za dva roky Dačický vlastivědný sborník.

4.2 Expozice

I. Stálá expozice muzea

Historie a národopis Dačicka – výroba první kostky cukru, mince, porcelán, nábytek.
Rodáci Dačicka – významné osobnosti z oblasti vědy a kultury (Mikšíček, Florian,...)
Pamětní síň hudebního skladatele Vladimíra Fuky

II. Stálá expozice galerie

Max Švabinský – grafika
Obrazy a grafika 19. a 20. století – výběr z tvorby předních českých výtvarníků
Malíři Vysočiny

III. Prohlídku zámecké kaple Nanebevzetí Panny Marie

IV. Informační služby, prodej publikací a suvenýrů

V. Odbornou knihovnu se studovnou

¹² www.muzeumdacice.cz

Dačický vlastivědný sborník II/2003. Odpovědný redaktor Marie Kučerová. Dačice: Spolek přátel muzea a městské muzeum a galerie, 2003. 224 s. ISBN 80-239-1887-7.

Informační brožura *Městské muzeum a galerie Dačice*. Vydalo Městské muzeum a galerie v Dačicích, 2010.

5 Zámecký park¹³

Park se rozkládá jihozápadně na svažitém terénu za budovou zámku. Je to přírodně krajinářský park, neboli anglický. Současně má rozlohu 10 ha a patří tedy k menším zámeckým parkům.

Okolí zámku bylo již v 17. století upraveno ve francouzském stylu. V roce 1817 pověřil Karl Dalberg vídeňského architekta Riedla, aby upravil okolí zámku. Zámecký park byl v roce 1818 rozšířen o rybník a okolní pole do rozlohy téměř 10 ha, a byl upraven jako přírodně-krajinářský park, dříve zvaný též anglický.

Obrázek 5: Zámecký park

Zdroj: www.zamek-dacice.eu

Název rybníka v zámeckém parku je poprvé zmiňován v roce 1860 jako Močidlo. Tento název byl časem zapomenut a tak kvůli revizi katastrálního území bylo nutno rybník pojmenovat a zapsat do mapy. Nakonec byl zvolen návrh „Dalbergův rybník“ podle zakladatele zámeckého parku Karla Antona Maxmiliána Dalberga. Název byl schválen a v polovině roku 2008 byl zapsán do mapy.

Za Dalbergů byl v parku vybudován empírový skleník, kaplička, altánky, kuželna a tenisový kurt. Bohužel dodnes se dochovala jen kaplička. V parku roste mnoho vzácných bylin, keřů a stromů. Je příjemným zpestřením jak pro návštěvníky tak pro stálé obyvatele města Dačice.

¹³ *Dačický vlastivědný sborník V/2009*. Spolek přátel muzea a městské muzeum a galerie, 2009. 356 s. ISBN 978-80-904501-0-3.

Dačice. Vydalo město Dačice, 2007, EKON Jihlava, 48 s.

Dačický vlastivědný sborník II/2003. Odpovědný redaktor Marie Kučerová. Dačice: Spolek přátel muzea a městské muzeum a galerie, 2003. 224 s. ISBN 80-239-1887-7.

6 Současné dění na zámku Dačice

Zámek Dačice¹⁴ byl roku 2001 vyhlášen národní kulturní památkou. Již od roku 1945 je zámek státním majetkem a tudíž ve správě Národního památkového ústavu, územního odborného pracoviště v Českých Budějovicích.

Národní památkový ústav¹⁵ je odborná organizace s celostátní působností. Je to příspěvková organizace řízena ministerstvem kultury. Dělí se na ústřední pracoviště v Praze a další územní odborná pracoviště v jednotlivých krajích. Územní odborné pracoviště v Českých Budějovicích má v současné době ve správě 13 památek, mezi které patří i státní zámek Dačice.

6.1 Poskytované služby

Hlavní činností státního zámku je poskytování služeb návštěvníkům, především poskytování průvodcovských služeb. To zajišťují průvodci, kteří jsou na každý rok přibíráni na sezonu. Jde o rezervaci prohlídek, informace, týkající se zámku a potom samotná prohlídka zámku. S poskytováním průvodcovských služeb samozřejmě souvisí i služby informační. Do této kategorie patří prodej tištěných průvodců, suvenýrů, pohlednic a samozřejmě také poskytování informací. Samozřejmou službou pro návštěvníky je parkoviště a sociální zařízení. Parkoviště se nachází pár metrů od zámku, na Havlíčkově náměstí, kde jsou i speciální místa pro autobusy. Na zámku si mohou snoubenci uspořádat i svatební obřad. Na výběr je obřadní síň v interiéru, nádvoří zámku nebo zámecký park

6.1.1 Personální zajištění

O to, aby se na zámku návštěvníkům líbilo a odnesli si obrovský kulturní zážitek se starají zaměstnanci zámku. Zámek má dva stálé zaměstnance, kteří pracují po celý rok - kastelán a správce depozitáře, dále tu jsou sezónní zaměstnanci, ti většinou pracují v parku nebo dělají běžné údržbářské práce - dva muži, tři ženy a jedna uklízečka. Na sezónu se samozřejmě přibírají také průvodci.

¹⁴ www.monumnet.npu.cz

Pokud není dále v práci určeno jinak, jsou informace získané vlastním terénním šetřením

¹⁵ www.npu.cz

6.2 Organizace prohlídek¹⁶

Zámek Dačice nabízí návštěvníkům jednu prohlídkovou trasu. Jedna prohlídka s průvodcem trvá 50 minut a poslední prohlídka začíná jednu hodinu před uzavřením. Maximální počet lidí ve skupině je 45. Průvodce podává výklad v německém jazyce, jinak jsou k dispozici výkladové texty v deseti jazycích zdarma. Prohlídky se nemusí předem rezervovat, pouze pro hromadné skupiny a to telefonicky, e-mailem nebo písemně. Rezervační poplatek se neúčtuje.¹⁷

6.2.1 Prohlídková trasa¹⁸

Prohlídková trasa je tvořena 15 místnostmi v severním křídle zámku. Představuje především poslední majitele zámku Dalgergy a Salmy. Nejprve je návštěvníkům ukázáno přízemí zámku, kde se nachází sály, sloužící k přijímání návštěv. Dochovalo se zde ještě zařízení z 19. století za vlády Dalbergů. Velice zajímavá je také rodinná portrétní galerie, kde jsou portréty členů rodu.

V zámku je také k vidění přírodovědná sbírka Friedricha Ferdinanda Dalberga. Dále velká hala s empírovým schodištěm, což je vynikající ukázka empírového slohu v českých zemích. Interiéry a zařízení zámku byly upraveny podle empírového slohu. Některá zařízení nebo předměty jsou původní, ačkoliv hodně jich bylo přivezeno z jiných hradů a zámků. Pozoruhodná je také sbírka hodin a zámecká secesní knihovna, která obsahuje 17 000 svazků.

Dále je návštěvníkům představován zrcadlový sál a francouzský salon, který je též vybaven empírovým nábytkem. Prohlídka končí na horní arkádě, která je také empírově upravena a jsou na ní originální antické plastiky.

6.2.2 Návštěvní doba

Sezóna na zámku probíhá od dubna do října. Nejčastěji a nejdéle je zámek samozřejmě otevřen v červnu, červenci a srpnu, kdy sezóna vrcholí a čeká se největší příliv turistů.

¹⁶ www.zamek-dacice.eu

¹⁷ V objednávce se musí uvést jméno, kontakt, název skupiny, počet osob, jazyk, den a hodina prohlídky. Objednávky na telefonu: 384 420 246 nebo na e-mailu: dacice@budejovice.npu.cz

¹⁸ www.czechtourism.com
www.zamek-dacice.eu

Zámecký park je otevřen celoročně, ovšem v období od října do března pouze do 19. hodin. V následujících tabulkách je přehledně zobrazena návštěvní doba zámku a zámeckého parku.

Tabulka 1: Návštěvní doba zámku

Měsíc	Den	Hodina
duben a říjen	sobota, neděle ¹⁹	10 - 16
květen a září	úterý - neděle	10 - 17
červen až srpen	úterý - neděle	10 - 18

Zdroj: Vlastní terénní šetření

Tabulka 2: Otevírací doba zámeckého parku

Měsíc	všední dny	víkendy
duben - září	7 - 21	8 - 21
říjen - březen	7 - 19	8 - 19

Zdroj: Vlastní terénní šetření

Návštěvníci zámeckého parku mohou absolvovat buď krátkou vycházku kolem kapličky, která trvá asi 10 minut, nebo delší kolem rybníka, která trvá asi 25 minut.

6.2.3 Vstupné

Vstupné je dvojího druhu, a to vstupné na prohlídku v českém jazyce a vstupné na prohlídku v cizím jazyce.

Tabulka 3: Ceník vstupného

Druh vstupného	Prohlídka v českém jazyce	Prohlídka v cizím jazyce
plné	80,-	120,-
snížené (senioři)	60,-	80,-
snížené (studenti, ZTP)	40,-	60,-
rodinná vstupenka	200,-	200,-

Zdroj: Vlastní terénní šetření

V některých případech má návštěvník nárok na slevu na vstupném, například pokud je držitelem průkazu ZTP, studentské karty ISIC, karty mládeže EURO, průkazu Klubu

¹⁹ V ostatní dny po předchozí domluvě

českých turistů a dalších. Sleva 10% se také poskytuje při zakoupení vstupenky pro více jak 20 osob.

Zámek umožňuje také vstup zdarma pro osoby, kteří jsou držiteli průkazu průvodce ZTP, karty ICOMOS, karty ICOM, průkazu Asociace muzeí a galerií ČR nebo jsou novináři a přijeli za účelem pracovní cesty.

6.3 Propagace zámku

Propagace dačického zámku probíhá hned několika způsoby. Především jsou to vlastní internetové stránky, kde můžou návštěvníci najít všechny potřebné informace. Je zde podrobně popsána historie, zámecký park, vstupné, návštěvní doba, zajímavosti a jsou zde k dispozici i fotografie. Další způsob propagace je prostřednictvím stránek Národního památkového ústavu, kde jsou také všechny základní informace a také orientační mapka a kontaktní údaje. Informace o dačickém zámku jsou i na jiných serverech, kde ale není záruka aktuálních údajů.

Dále je zámek propagován přes turistické informační centrum, kde si turisté mohou zakoupit různé tištěné průvodce nebo jiné publikace. V případě konání nějaké kulturní akce může být nástrojem propagace leták, plakát nebo článek v novinách.

6.3.1 Kulturní akce²⁰

Ve městě Dačice jsou výborné podmínky pro sportovní a zájmovou činnost. Pracuje zde a město reprezentuje řada spolků a sdružení, žáci škol, mažoretky při Domu dětí a mládeže a sportovní oddíly.

Ve městě jsou nedílnou součástí kulturní akce, které každoročně přilákají spoustu hostů a návštěvníků. Patří sem ale i spousta sportovních a společenských akcí, které zpestřují dění ve městě, jako například masopustní průvody a vánoční a velikonoční jarmarky.

Dačické kejklování – přehlídka amatérských divadelních souborů (březen)

²⁰ Informační brožura Dačice, vydal Městský úřad – Infocentrum, Ekona Jihlava, 2010
Informační brožura *Zapomenutým krajem mikroregionu Dačicko*, Vydal Mikroregion Dačicko 2005 za finanční podpory Jihočeského kraje
www.dacice-mesto.cz

Dačická cantilena – festival sborového zpěvu, koná se každý druhý rok, střídá se s festivalem dechových orchestrů Fest Band. (červen)

Fest Band Dačice – festival dechových orchestrů, představují se dechové orchestry a pohybové skupiny z ČR i zahraničí, koná se jednou za dva roky, připomíná se památka rodáka skladatele, pedagoga a dirigenta Vladimíra Fuky (červenec)

Za dačickou kostku cukru – divadelně hudební festival amatérských souborů, představení se odehrávají na nádvoří Státního zámku (červenec)

Dačické barokní dny – spojení hudby, mluveného slova, tematické výstavy a poznání barokní historie Dačic a nejbližšího okolí (srpen)

Dačické cukrování – den plný zábavy určený pro celou rodinu

Dačická řezba – setkání mistrů řezbářů v Kancnýřově sadu (srpen)

6.4 Zajímavosti státního zámku²¹

Při prohlídce zámku mají návštěvníci možnost shlédnout mnoho zajímavých místností nebo předmětů. Ráda bych zde uvedla některé z nich:

Místnost sbírek – obsahuje jen málo z celé sbírky přírodovědce a ornitologa Friedricha Dalberga. Především sbírku nerostů a minerálů a motýlů.

Schodištní hala – vznikla ve 30. letech 19. století a byla zvolena jako důstojné prostředí pro pomník Friedricha Karla Osteina.

Secesní zámecká knihovna – zakladatelem byl Heinrich Karl v. Ostein. Obsahuje téměř 17 000 svazků knih a sbírky grafiky a fotografií

Zámecká kaple Nanebevzetí Panny Marie – byla postavena roku 1910 podle vídeňského architekta Prutschera, který projektoval i secesní oltář.

Sklepení – vzniklo souběžně s budovou zámku. Hlavní prostor je klenutý valenou klenbou a dále z něho vedou další nižší sklípky. Sklep sloužil ke skladování potravin později po roce 1945 byl zasypáván odpadem a popelem. Také je využíván k uskladnění uhlí a dřeva. V roce 2001 byl vyklizen a zpřístupněn veřejnosti.

Privilegium pasování Dalbergů – obraz, který znázorňuje privilegium svobodných pánů z Dalbergu, což je pasování na rytíře jako první mezi všemi, při korunovaci

²¹ www.pruvodce.com
www.zamek-dacice.eu

římskoněmeckých císařů. Toto právo platí už od 12. století kdy jeden z Dalbergů zachránil život císařovi. Poslední, kdo toto právo uplatnil byl Friedrich Franz Karl v roce 1792 při korunovaci Františka II.

7 Informační služby²²

Informační služby jsou poskytovány prostřednictvím Turistického informačního centra. Jsou to zařízení, které poskytují v oblasti svého působení veškeré informace týkající se cestovního ruchu. Informační centrum je umístěno na veřejně přístupném místě a je označeno logem A. T. I. C. ČR a piktogramem „i“. Mají určité předepsané vybavení, aby byl zajištěn minimální standard poskytovaných informací. Mezi nejdůležitější patří telefon, fax, mapa místa, informace o dopravě, informace o ubytovacích a stravovacích zařízeních a informace o kulturních a přírodních památkách.

Turistická informační centra se dělí podle různých kategorií :

- kategorie A – republikové informační centrum
- kategorie B – oblastní informační centrum
- kategorie C – místní celoroční informační centrum
- kategorie D – sezónní informační centrum

Informace o zámku Dačice poskytuje Turistické informační centrum v Dačicích, které spadá do kategorie B. Je označeno třemi hvězdičkami, je otevřeno po celý rok a podává informace o celém regionu. Bývá otevřeno pět dní v týdnu mimo sezónu a v červenci a srpnu celý týden. Nabízí občanům veřejný přístup na internet, kopírování, přehled o ubytování a stravování, informace pro turisty, propagační materiály, prodej suvenýrů, informace o kulturních akcích nebo vyhledávání dopravního spojení.

Návštěvníci si mohou zakoupit turistické známky, balený cukr s logem, homole cukru, propisky, magnetky, regionální literaturu, pohlednice, suvenýry a turistické mapy.

²² www.aticcr.cz
www.dacice-mesto.cz

8 Ubytovací a stravovací služby

Zkoumaným objektem této práce je státní zámek Dačice. Proto se v této kapitole zaměřuji zejména na ubytovací a stravovací služby v okolí tohoto zámku, které patří do materiálně technických předpokladů. Jsou to hlavní služby v cestovním ruchu, které uspokojují potřeby účastníků CR.

8.1 Ubytovací služby

Tyto služby jsou podle mého názoru nejdůležitějším předpokladem pro rozvoj cestovního ruchu. Ubytovací zařízení se dělí podle kategorií. Každý účastník cestovního ruchu může mít jiné priority, ale myslím, že v okolí Dačic je uspokojující nabídka těchto zařízení a tak si každý návštěvník může vybrat podle svého vkusu.

Ubytování na Dačicku²³:

- 5 hotelů (ve městě Dačice a Slavonice)
- 1 motel (ve městě Dačice)
- 10 penzionů (ve městě Dačice, Slavonice, obci Bílkov, Český Rudolec, Lipnice, Brandlín, Lhotka, Hůrky)
- 2 ubytovny (město Dačice, Zahrádky)
- 7 ubytování v soukromí (Dačice, Plačovice, Český Rudolec, Velká Lhota)
- 7 chat/chalup (Vnorovice, Suchdol, Matějovec, Jilem, Sumrakov)

8.2 Stravovací služby

Jedním z důležitých předpokladů pro rozvoj cestovního ruchu jsou také stravovací služby. Všechny ubytovací zařízení v předchozí kapitole umožňují stravování. Některé nabízí možnost polopenze, jiné pouze možnost snídání nebo samostatného vaření. Ráda bych zde uvedla ještě další zařízení v Dačicích, která neposkytují ubytovací služby:

- 1 bufet
- 1 rychlé občerstvení na autobusovém nádraží
- 1 pizzerie
- 3 restaurace

²³ Informační brožura *Ubytování na Dačicku*, uvedené i na webových stránkách města

9 Dopravní předpoklady

Autobusová doprava

Autobusové spojení do města Dačice je z jakéhokoliv města v republice. Lidé, kteří chtějí navštívit zámek a přijedou autobusem většinou vystupují na autobusovém nádraží. Odtud je to na zámek asi 800 metrů, kam návštěvníky jistě nasměrují ukazatelé. Některé spoje, které přijíždí ze směru Jindřichův Hradec, zastavují na Havlíčkově náměstí, tedy přímo před státním zámkem.

Železniční doprava

Do Dačic jezdí vlak pouze dvěma směry, a to ze Slavonic a z Kostelce u Jihlavy. Návštěvníci mohou využít zastávku na nádraží, což je ale od zámku dál, nebo zastávku Dačice město, odkud půjdou asi 500 metrů nahoru směrem ke kostelu sv. Vavřince. Kostel má krásnou renesanční věž, kterou lze spatřit ze všech míst v Dačicích, takže orientace je velice snadná. Od kostela je to k zámku už jenom asi 100 metrů.

Automobilová doprava

U automobilové dopravy záleží na tom, od jakého směru návštěvníci přijíždějí. Ať už ve směru od Jindřichova Hradce, od Telče nebo Jemnice, všechny nasměrují k cíli ukazatelé umístěné ve městě. Po příjezdu k zámku mohou návštěvníci zaparkovat své automobily na parkovišti před zámkem zdarma.

10 Sběr sekundárních dat

10.1 Statistiky regionu Jižní Čechy

Pro zpracování sekundárních dat, konkrétně statistik regionu Jižní Čechy, byly vybrány statistiky hromadných ubytovacích zařízení. Jsou zde nejprve uvedeny kapacity hromadných ubytovacích zařízení v České republice celkem ve srovnání s Jihočeským krajem a turistickým regionem Jižní Čechy za rok 2008 a 2009.

Z tabulky je patrné, že počet zařízení v roce 2009 oproti minulému roku klesl.

Tabulka 4: Kapacity hromadných ubytovacích zařízení

Kapacita HUZ	Česká republika		Jihočeský kraj		region Jižní Čechy	
	rok 2008	rok 2009	rok 2008	rok 2009	rok 2008	rok 2009
počet zařízení	7 705	7 557	984	974	534	527
počet pokojů	180 162	181 026	17 691	17 729	11 626	11 542
počet lůžek	466 832	463 087	51 381	50 656	33 574	32 563
počet míst pro stany a karavany	53 118	50 605	13 967	14 214	8 299	8 226

Zdroj: www.czso.cz

Další tabulka znázorňuje počet hromadných ubytovacích zařízení v regionu Jižní Čechy, které byly zaznamenány v roce 2008 a 2009.

Tabulka 5: Počet hromadných ubytovacích zařízení v regionu Jižní Čechy

	2008	2009		2008	2009
celkem	534	527	hotel garni	7	7
hotel *****	-	-	penziony	171	165
hotel ****	14	17	kempy	88	87
hotel ***	50	48	chatové osady	42	42
hotel **	16	14	turistické ubytovny	21	21
hotel *	8	7	ostatní	117	119

Zdroj: www.czso.cz

Dále bych ráda uvedla celkovou návštěvnost hromadných ubytovacích zařízení, a to jak v České republice celkem, tak i v regionu Jižní Čechy. Z celkového počtu jsou uvedeny zvlášť návštěvnosti nerezidentů a rezidentů, tzn. zahraničních hostů a domácích hostů.

Návštěvnost v hromadných ubytovacích zařízeních

Pokud se podíváme na následující tabulku počtu hostů, můžeme říct, že celkový počet hostů v regionu Jižní Čechy se v roce 2009 oproti roku minulému snížil o **26 795 hostů**. V obou letech převažuje počet rezidentů nad počtem nerezidentů. Počet nerezidentů poklesl v roce 2009 o **21 823 hostů** a počet rezidentů poklesl o **4 972 hostů**. V roce 2009 měl počet hostů v regionu Jižní Čechy podíl na počtu hostů v České republice jenom asi **4,3%**.

Tabulka 6: Počet hostů v hromadných ubytovacích zařízeních

Rok	Česká republika			Jižní Čechy		
	celkem	nerezidenti	rezidenti	celkem	nerezidenti	rezidenti
2008	12 835 886	6 649 410	6 186 476	542 942	147 391	395 551
2009	11 985 909	6 032 370	5 953 539	516 147	125 568	390 579

Zdroj: www.czso.cz

Druhá tabulka v rámci návštěvnosti znázorňuje počet přenocování v hromadných ubytovacích zařízeních. Opět jako v předchozí tabulce **poklesl** v roce 2009 oproti roku 2008 počet přenocování rezidentů i nerezidentů. Počet přenocování v regionu Jižní Čechy se na celkovém přenocování v České republice podílel **4,6%**.

Tabulka 7: Počet přenocování v hromadných ubytovacích zařízeních

Rok	Česká republika			Jižní Čechy		
	celkem	nerezidenti	rezidenti	celkem	nerezidenti	rezidenti
2008	39 283 474	19 987 022	19 296 452	1 773 391	302 484	1 470 907
2009	36 662 192	17 746 893	18 915 299	1 678 255	252 744	1 425 511

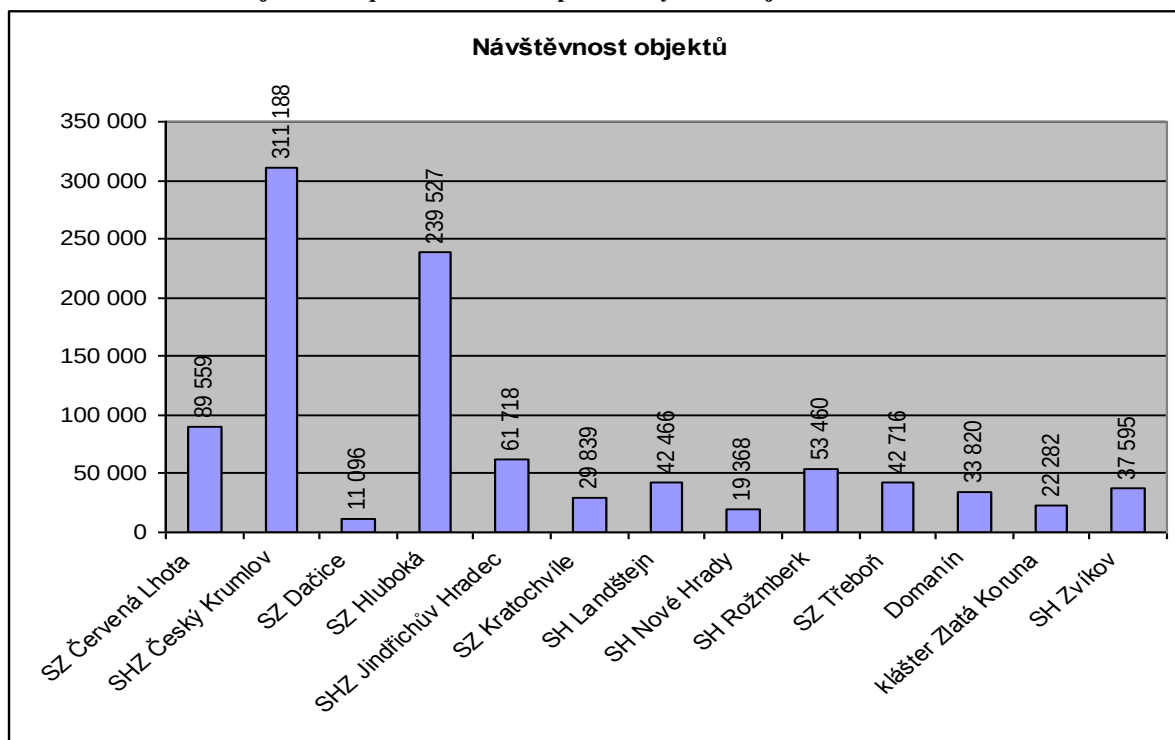
Zdroj: www.czso.cz

11 Návštěvnost státního zámku Dačice

V této kapitole se analyzuje návštěvnost státního zámku Dačice. Následující grafy znázorňují počet návštěvníků v jednotlivých letech. Pro sběr těchto dat byly využity statistické informace státního zámku Dačice. Návštěvnost je sledována už od roku 1961 celkem a od roku 1974 i za jednotlivé měsíce.

Národní památkový ústav v Českých Budějovicích má ve správě celkem 13 památek. Proto bych zde ráda uvedla srovnání návštěvnosti těchto objektů. Z grafu je patrné, že největší návštěvnost má SHZ Český Krumlov a hned za ním SZ Hluboká. Zámek Dačice je oproti ostatním památkovým objektům ve správě NPÚ ú. o. p. v Českých Budějovicích o hodně menší a méně známý. Má bohužel nejmenší návštěvnost **11 096** návštěvníků.

Graf 1: Návštěvnost objektů ve správě NPÚ ú. o. p. v Českých Budějovicích

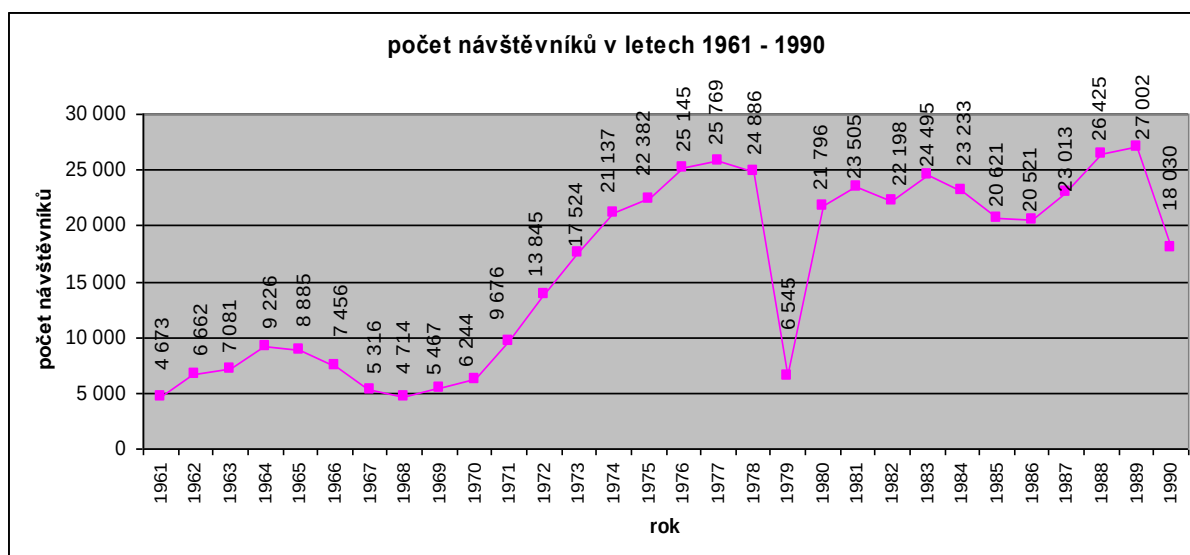
Zdroj: www.npu.cz

11.1 Návštěvnost státního zámku Dačice v letech 1961 – 1990

Od roku 1961 se na zámku v Dačicích eviduje počet návštěvníků. Jak lze vyčíst z grafu, ze začátku je návštěvnost velmi malá, pohybuje se pod 10 000 návštěvníků. Návštěvnost se rapidně začala zvyšovat v roce 1972 a v 80. letech 20. století zaznamenává zámek Dačice největší návštěvnost své doby.

Počet návštěvníků začal stoupat v roce 1969 až do roku 1977. V roce 1979 návštěvnost hodně poklesla z důvodu uzavření zámku do července kvůli rekonstrukci elektrické instalace. Zámek byl dále krátce uzavřen v roce 1986 z důvodu restaurování stropů a parket a v roce 1987 opět kvůli restaurování parket. V tomto období zaznamenal zámek největší návštěvnost v roce 1989 kdy na prohlídku přišlo **27 002 návštěvníků**.

Graf 2: Návštěvnost SZ Dačice v letech 1961 – 1990

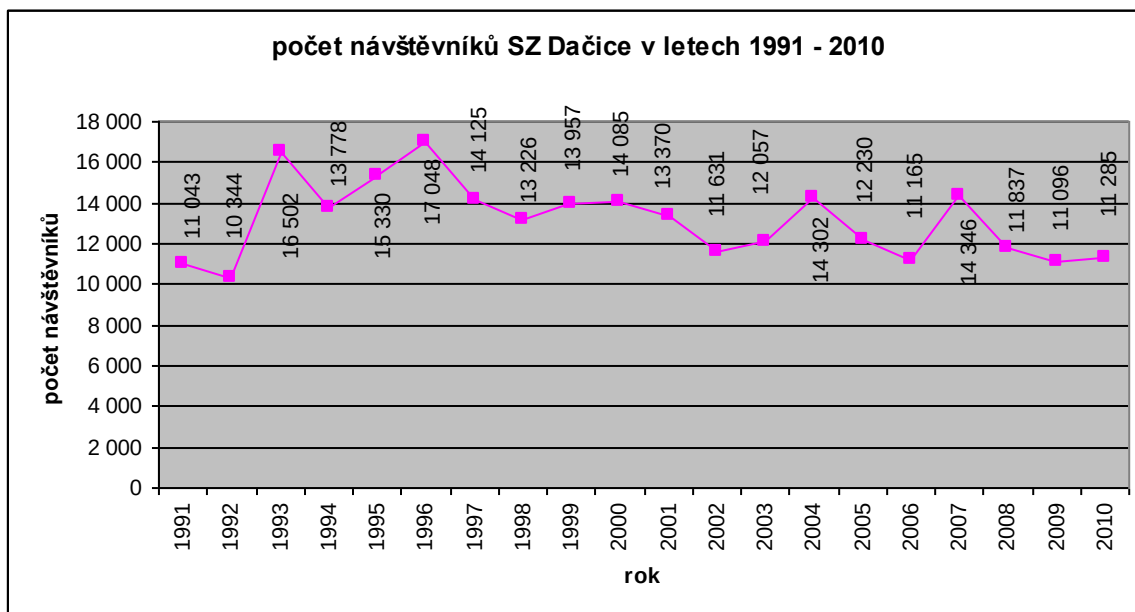
Zdroj: Informace poskytla paní Renata Hejtmanová, správkyně depozitáře na státním zámku Dačice

11.2 Návštěvnost státního zámku Dačice v letech 1991 – 2010

V letech 1991 - 2010 zaznamenal zámek největší počet návštěvníků v roce 1996, kdy přišlo na prohlídku 17 048 návštěvníků. Od této doby návštěvnost střídavě klesá a stoupá. Za poslední tři roky si zámek Dačice udržuje návštěvnost kolem 11 000.

V roce 1992 byl zámek nakrátko uzavřen z důvodu čištění schodů.

Graf 3: Návštěvnost SZ Dačice v letech 1991 - 2010

Zdroj: Informace poskytla paní Renata Hejtmanová, správkyňe depozitáře na státním zámku Dačice

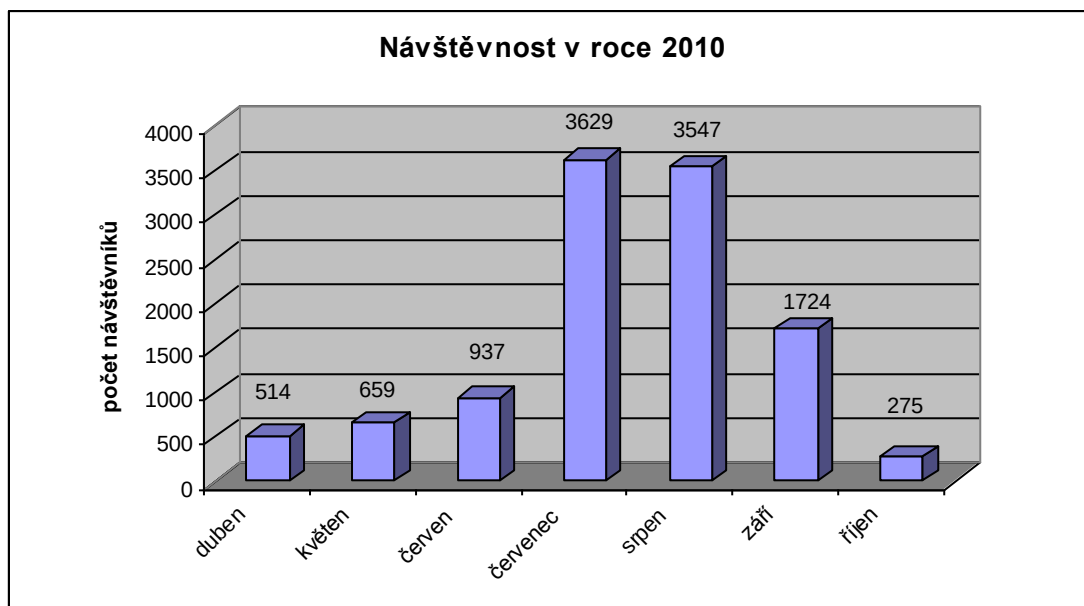
11.3 Návštěvnost SZ Dačice v roce 2010

Za rok 2010 přišlo na prohlídku zámku celkem 11 285 návštěvníků. Toto číslo je celkovým součtem za měsíce, kdy má zámek otevřeno pro veřejnost, tzn. duben – říjen.

V grafu můžeme sledovat návštěvnost za jednotlivé měsíce v roce 2010. Samozřejmě nejvíce návštěvníků měl zámek v letních měsících červenci a srpnu, až přes 3 500. Nejméně naopak v dubnu a říjnu, kdy má zámek otevřeno pouze v sobotu a v neděli.

V září se na zámku konala speciální akce **Noční prohlídky dačického zámku aneb „Návštěva u Dalbergů“**. Díky této příležitosti, nahlédnout do nočního života na zámku za vlády rodu Dalbergů, přišlo spousta lidí. Proto jak můžeme vyčíst z grafu, má zámek v měsíci září celkem velkou návštěvnost 1724 lidí, což je určitě o hodně více než v září minulých let.

Graf 4: Návštěvnost SZ Dačice v roce 2010

Zdroj: Informace poskytla paní Renata Hejtmanová, správkyně depozitáře na státním zámku Dačice

12 Sběr primárních dat

12.1 Metodika marketingového výzkumu

Cílem dotazníkového šetření bylo vytvořit profil návštěvníka zámku Dačice. Výsledky výzkumu by mohly sloužit jako zdroj informací pro správu zámku a možná i pro zkvalitnění služeb návštěvníkům nebo by mohly posloužit zvýšení návštěvnosti.

Pro tento marketingový výzkum byla zvolena metoda dotazování pomocí vytvořených dotazníků. Pro zahraniční návštěvníky byl dotazník přeložen do anglického jazyka a německého jazyka. Výzkum byl prováděn formou osobního dotazování, přesněji rozhovorem mezi tazatelem a respondentem. Respondenti byli vybíráni náhodně.

Dotazování bylo rozvrženo do jednotlivých období podle provozní doby objektu. Výzkum byl prováděn od května do září, ve všední dny i o víkendech. Část výzkumu (20%) byla vykonána v dubnu a květnu 2010, část (40%) v červnu a červenci 2010 a poslední část (také 40%) byla vykonána v srpnu a září.

Bylo také provedeno terénní šetření, rozhovory se zaměstnanci zámku a sběr statistických informací z archivních zdrojů zámku.

Celkový počet respondentů byl 150, z toho bylo 125 českých návštěvníků a 25 zahraničních návštěvníků. Po dotazování následovalo zhodnocení dat, jejich analýza a názorné zpracování do grafů či tabulek.

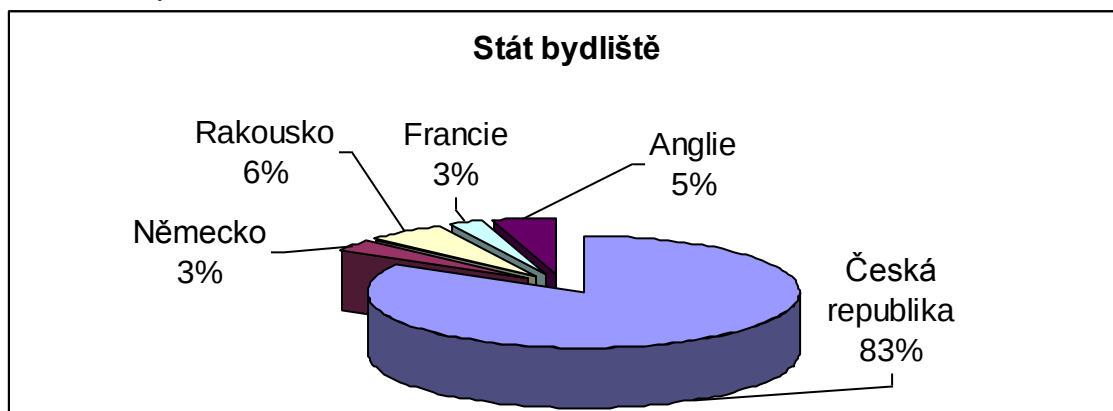
12.2 Vyhodnocení dotazníkového šetření

Cílem dotazníkového šetření bylo získat profil návštěvníka státního zámku Dačice. Dotazování byli jak domácí tak zahraniční návštěvníci. Pro lepší orientaci je země původu zahraničních návštěvníků zařazena na začátek vyhodnocení, i když je otázka týkající se státu bydliště zařazena až na konec dotazníku.

Celkem bylo dotazováno 150 respondentů, z toho 125 (83%) je domácích návštěvníků a 25 (17%) zahraničních návštěvníků. Z respondentů, kteří mají trvalé bydliště v jiném

státě, se bylo na zámku Dačice podívat 3% Němců, 6% Rakušanů, 3% Francouzů a 5% Angličanů.

Graf 5: Stát bydliště návštěvníků

Zdroj: Vlastní marketingový výzkum

Opět pro větší přehlednost dotazovaných respondentů, jsou sociodemografické údaje návštěvníků zpracovány do následující tabulky a zařazeny na začátek, přestože v dotazníku jsou až na konci.

Jak můžeme vidět v tabulce, je zastoupení mužů a žen skoro rovnoměrné. Zámek se rozhodlo navštívit 53% žen a 47% mužů. Převážná většina návštěvníků měla minimálně střední vzdělání (62%). Poté 23% mělo vysokoškolské vzdělání a jen 15% mělo základní vzdělání nebo byli vyučeni. Největší skupina respondentů odpověděla ve svém dotazníku, že jsou zaměstnancem soukromého sektoru (28%). Nejčastější návštěvník byl ve věku 36 – 45 let (29%) s trvalým bydlištěm ve městě, které má 3 – 10 tisíc obyvatel (28%).

Lze tedy tvrdit, že nejčastějšími návštěvníky byly ženy s trvalým pobytem v České republice, se středním vzděláním, zaměstnány v soukromém sektoru, ve věku 36 – 45 let a trvalým bydlištěm ve městě s počtem obyvatel 3 – 10 tisíc.

Tabulka 8: Přehled sociodemografických údajů

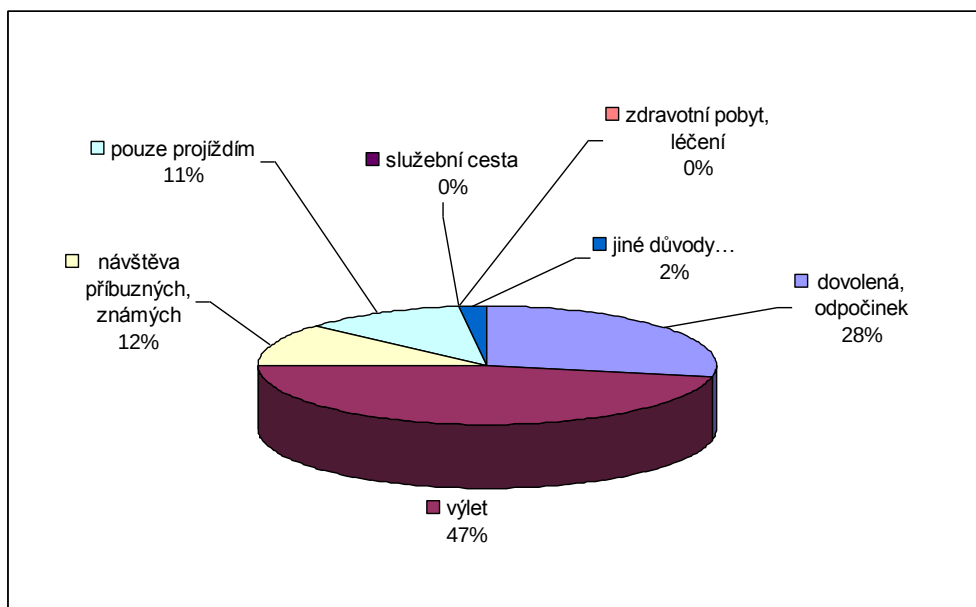
Pohlaví			
muž		47%	
žena		53%	
Vzdělání			
základní/vyučen		15%	
střední		62%	
vysokoškolské		23%	
Zaměstnání			
zaměstnanec veřejné služby		23%	
zaměstnanec soukromý sektor		28%	
podnikatel/živnostník		9%	
v domácnosti/mateřská		7%	
student		18%	
důchodce		13%	
nezaměstnaný		2%	
Počet obyvatel bydliště		Věk	
do 3 tis.	26%	do 17 let	4%
3 - 10 tis.	28%	18 - 25	10%
10 - 50 tis.	21%	26 - 35	25%
50 - 100 tis.	12%	36 - 45	29%
100 tis. - 1 mil.	9%	46 - 55	17%
nad 1 mil.	4%	56 a více	15%

Zdroj: Vlastní marketingový výzkum

1. Jaký je hlavní důvod Vaší návštěvy v tomto regionu?

Z celkového počtu 150 dotazovaných, který zahrnuje jak domácí, tak i zahraniční návštěvníky, byl u 70 lidí (47 %) nejčastějším důvodem návštěvy **výlet**. Dalším nejčastějším důvodem byla **dovolená nebo odpočinek**, což zahrnuje 42 lidí (28 %). Dále 18 respondentů (12 %) nejčastěji odpovídali návštěvu příbuzných, známých, 17 respondentů (11 %) odpověděli, že pouze projíždí. **Služební cestu a zdravotní pobyt nebo léčení** neodpověděl nikdo. 3 z dotazovaných (2 %) zvolili **jiný důvod**, a to ten, že v tomto místě pouze přenocují. U zahraničních návštěvníků byla nejčastější odpověď výlet (9 lidí). Dále 8 lidí odpovědělo, že pouze projíždí a 6 lidí, že jsou zde na dovolené.

Graf 6: Otázka č. 1

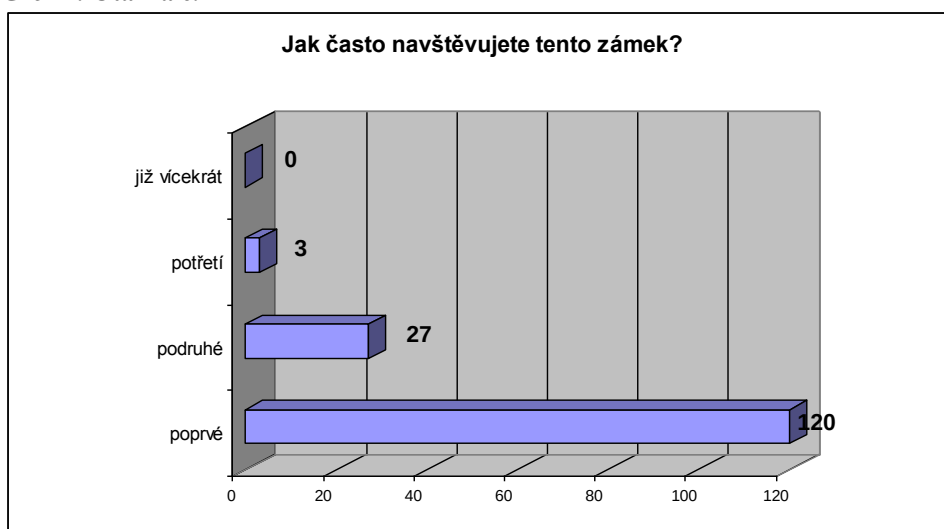

Zdroj: Vlastní marketingový výzkum

2. Jak často navštěvujete tento hrad (zámek) ?

U této otázky odpověděla naprostá většina (120; 80%), že zámek navštívili **poprvé**. Převážným důvodem u této většiny byl výlet. **Podruhé** se zámek Dačice rozhodlo navštívit 27 lidí (18%). **Potřetí** se bylo na zámek podívat už jenom 3 lidé (2%) a více než třikrát nebyl na zámku nikdo. Všichni zahraniční návštěvníci se byli na zámku v Dačicích podívat poprvé.

Graf 7: Otázka č. 2

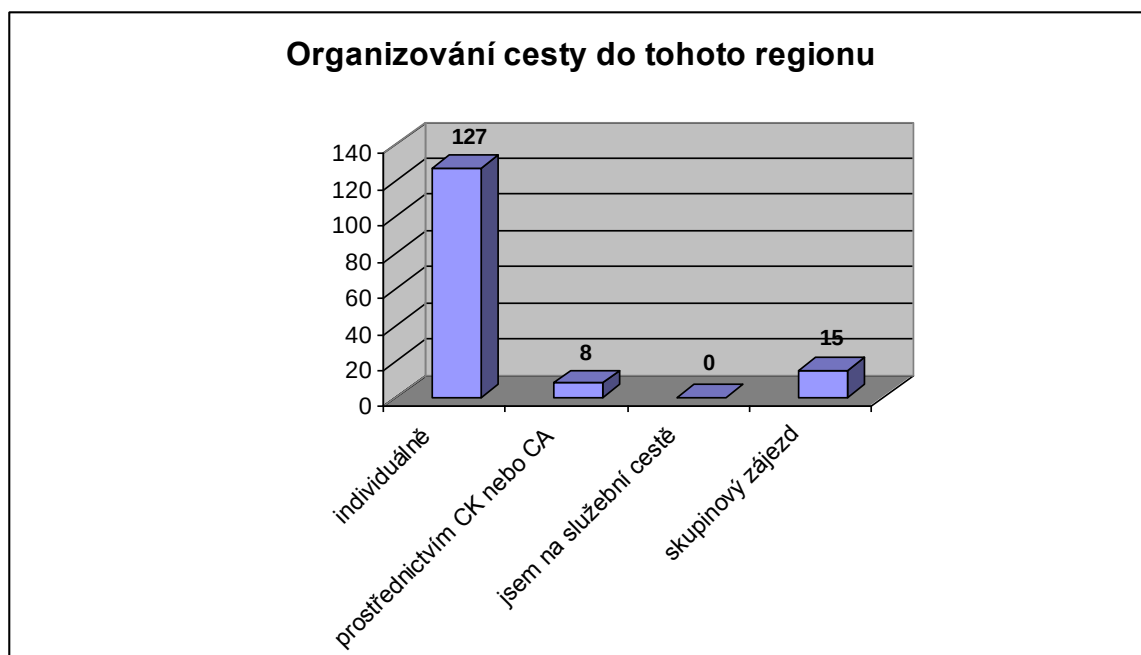

Zdroj: Vlastní marketingový výzkum

3. Jak je Vaše cesta organizována? (možno označit i dvě odpovědi)

Ze 150 dotazovaných si 127 lidí (85%) zorganizovalo cestu **individuálně**. Další největší skupina se zúčastnila **skupinového zájezdu** (15 lidí; 10%). Nejméně respondentů cestují **prostřednictvím CK nebo CA** (8 lidí; 5%) a žádný z dotazovaných neodpověděl, že je na **služební cestě**. Všichni zahraniční návštěvníci odpověděli, že si cestu zorganizovali individuálně a žádný z dotazovaných neodpověděl více jak jednu odpověď.

Graf 8: Otázka č. 3

Zdroj: Vlastní marketingový výzkum

4. Ve kterém ročním období do tohoto regionu zpravidla zavítáte?

Na tuto otázku odpovídali pouze lidé, kteří zámek v Dačicích navštívili již vícekrát. Celkový počet respondentů tedy byl pouze 30. Největší počet návštěvníků zavítá na Dačicko v **létě** (60%), poté na **jaře** (31%) a nakonec na **podzim** (9%).

Návštěvnost ale může být v jednotlivých ročních obdobích ovlivněna konáním některých kulturních akcí, například Noční prohlídky dačického zámku aneb „Návštěva

u Dalbergů“, velikonoční trhy, různé výstavy apod. Na návštěvnost má také vliv aktuální expozice Městského muzea a galerie, které sídlí v jižním křídle zámku.

Graf 9: Otázka č. 4

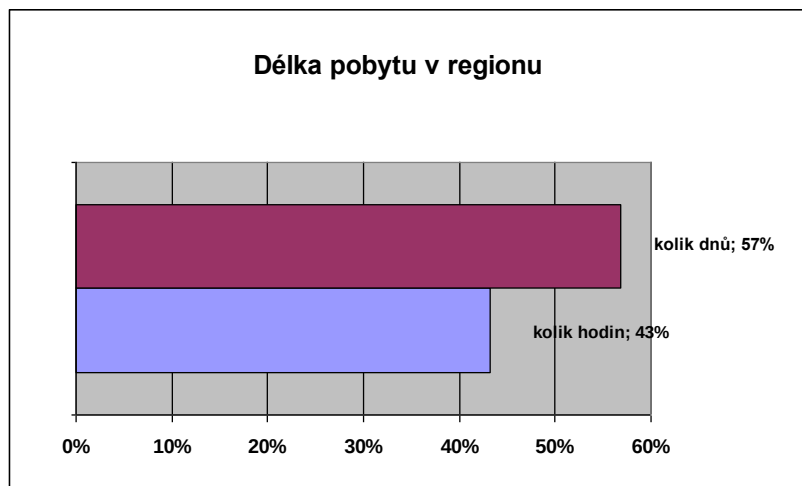
Zdroj: Vlastní marketingový výzkum

5. Jak dlouho se tentokrát zdržíte v tomto regionu?

Větší procento respondentů odpovědělo, že se v regionu zdrží **několik dnů** (57%). Dále pak menší procento odpovědělo, že v regionu zůstanou jen **několik hodin** (43%). Průměrná doba těch, kteří se zdrží několik dnů byla **3,65 dní** a průměrná doba těch, kteří se zdrželi jen několik hodin byla **4,37 hodin**.

Maximální doba pobytu byla 7 dní a u jednodenních návštěvníků byla 6 hodin.

Graf 10: Otázka č. 5

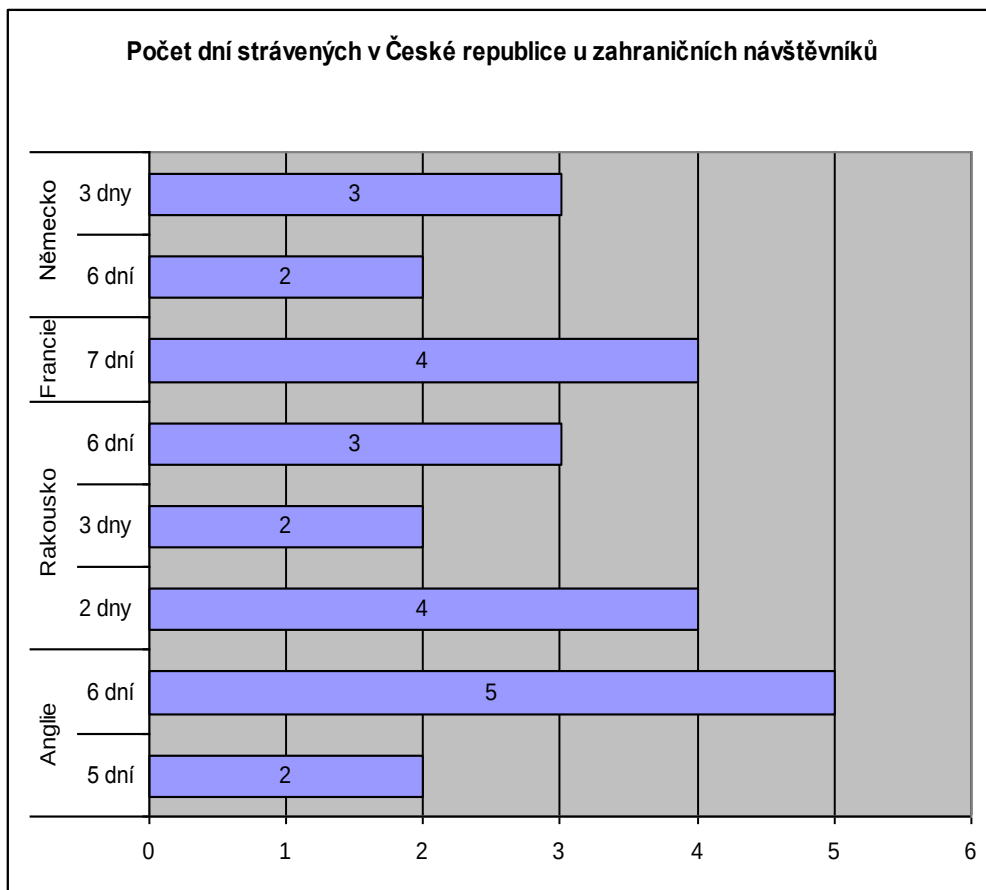
Zdroj: Vlastní marketingový výzkum

5.1 Jak dlouho plánujete teď zůstat v České republice? (jen pro cizince)

Tato otázka byla položena jen zahraničním návštěvníkům. Ze 150 respondentů bylo 17% cizinců, tedy **25 lidí**. Nejdéle pobývali v České republice **Francouzi (7 dní)** nejméně potom **Rakušané (2 dny)**. Délka pobytu v České republice se samozřejmě odvíjí od vzdálenosti místa trvalého bydliště.

Průměrný počet dní, které zahraniční návštěvníci strávili v České republice je **4,84 dní**.

Graf 11: Otázka č. 6 u cizinců

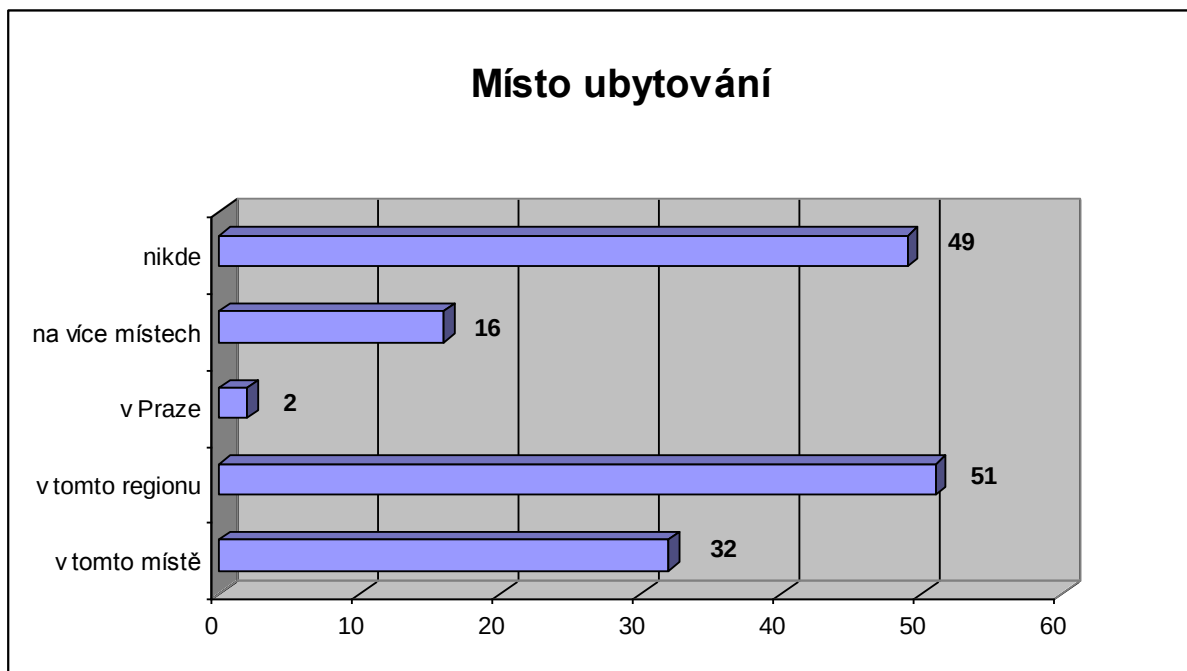

Zdroj: Vlastní marketingový výzkum

6. Jste-li zde na více dnů, kde jste ubytován(a) ?

51 respondentů (34%) odpovědělo, že jsou ubytováni **v tomto regionu**. Dále pak největší počet lidí odpovídalo, že nejsou ubytováni **nikde** (49; 33%), jedná se tedy nejspíš o formu jednodenního výletu. 32 lidí (21%) byli ubytováni **v tomto místě**, 16 lidí (11%) odpovědělo, že jsou ubytováni **na více místech** a pouze 2 lidé (1%) odpověděli, že pokračují dál a jsou ubytováni **v Praze**.

Graf 12: Otázka č. 6

Zdroj: Vlastní marketingový výzkum

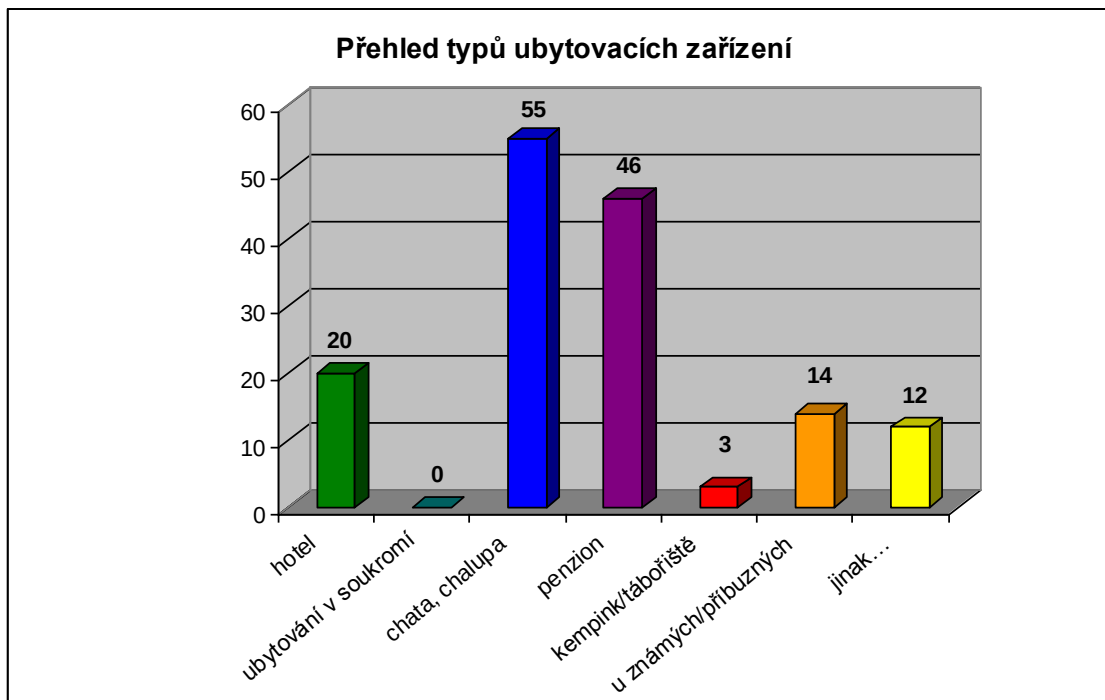
7. Pokud zde budete nocovat, v jakém zařízení to převážně bude?

Na tuto otázku odpovídali pouze respondenti, kteří využívali služeb ubytovacích zařízení. Z celkového počtu 150 lidí se jedná o 101 lidí, tedy o 67%.

Překvapivě největší počet lidí si zvolilo jako ubytování **chatu nebo chalupu** (37; 36,6%). Dalším nejčastějším typem ubytování byl **penzion**, ten si zvolilo 31 lidí (30,7%). Dále pak **hotel** 12 lidí (11,9%), **u známých nebo příbuzných** bylo ubytováno 8 lidí (7,9%) a v **kempinku, tábořišti** byli pouze 3 lidé (2%). Celkem velký počet respondentů odpovědělo **jinak** (10 lidí; 9,9%) a všichni odpověděli, že využívají služby motelu u Dačic.

Zahraniční návštěvníci využívali nejčastěji služby motelu, dále pak penzionu a hotelu.

Graf 13: Otázka č. 7

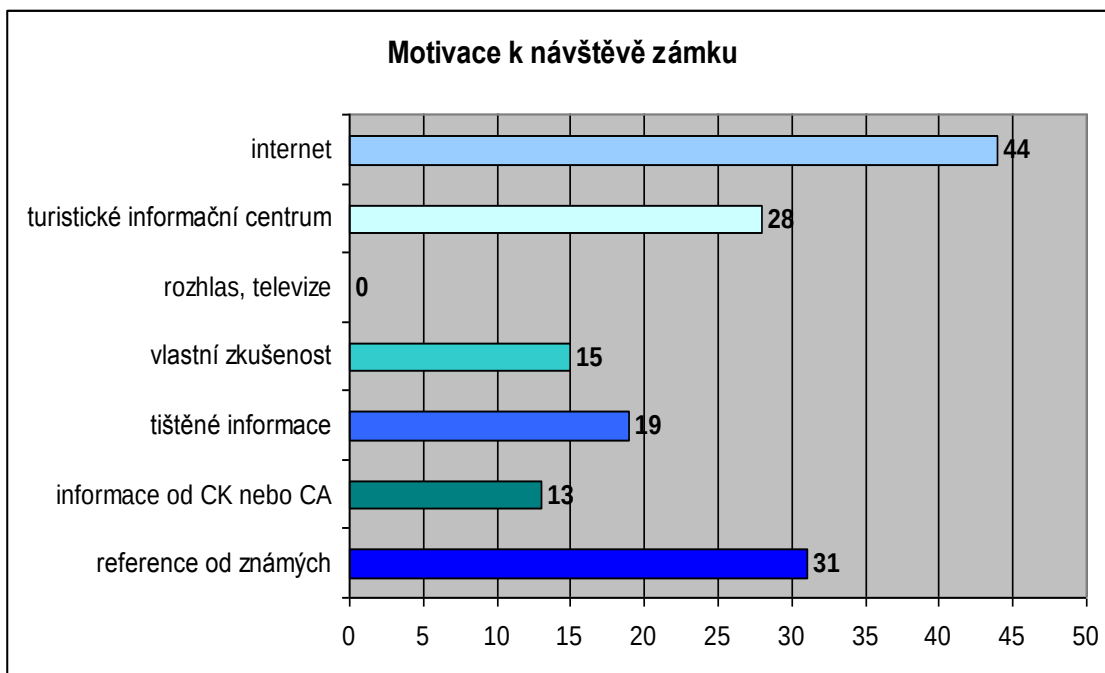
Zdroj: Vlastní marketingový výzkum

8. Co Vás motivovalo k návštěvě tohoto zámku?

Odpovědi na tuto otázku hodně závisí na propagaci zámku Dačice. Z grafu je patrné, že nejvíce respondentů si informace o zámku Dačice vyhledalo na **internetu** (44 lidí; 29%). Dále 31 lidí (21%) dostalo reference na zámek **od známých**. Služby **turistického informačního centra** využilo 28 lidí (19%), **tištěné informace**, jako jsou různé prospekty, průvodci, plakáty, přilákalo na zámek v Dačicích 19 lidí (13%), z **vlastní zkušenosti** navštívilo zámek 15 lidí (10%) a docela velký počet návštěvníků získalo informace o zámku **od cestovní kanceláře nebo cestovní agentury** (13 lidí; 9%). Nikdo z dotázaných neodpověděl, že se o zámku dozvěděli **z televize nebo rozhlasu**.

U zahraničních návštěvníků převažovala odpověď, že se o zámku Dačice dozvěděli díky tištěným informacím.

Graf 14: Otázka č. 8

Zdroj: Vlastní marketingový výzkum

9. Kdy jste se rozhodl(a) k návštěvě tohoto zámku?

Většina respondentů se pro návštěvu zámku rozhodla až **po příjezdu do tohoto regionu** (94 lidí; 63%). Menší procento se pro návštěvu rozhodlo ještě **před příjezdem do tohoto místa** (56 lidí; 37%).

Rozhodnutí o návštěvě zámku je jistě spojeno s jeho propagací. Pokud se zrovna daném místě koná nějaká zajímavá kulturní akce a jsou ve městě vylepeny plakáty, může být rozhodnutí o návštěvě po příjezdu od regionu ještě vyšší.

Graf 15: Otázka č. 9

Zdroj: Vlastní marketingový výzkum

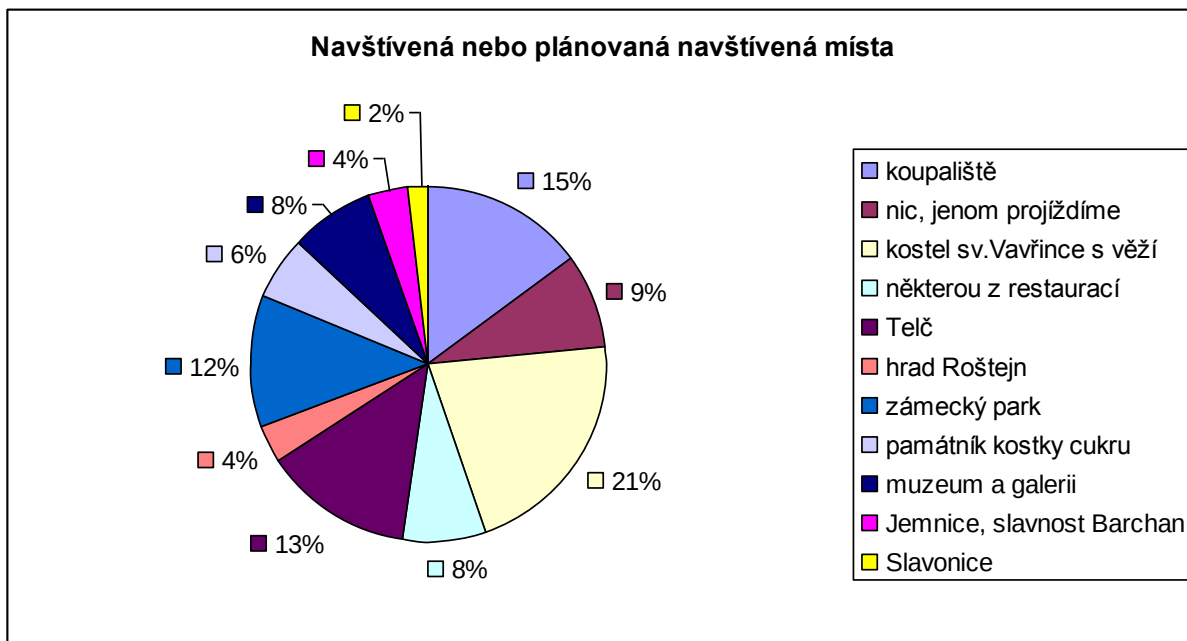
10.Co hodláte v tomto regionu ještě navštívit a nebo jste již navštívil(a) ? Doplnit

U této otázky odpovídali respondenti většinou památky v Dačicích. Někteří odpověděli i města z jiného kraje, jako je např. Vysočina. Průměrný počet odpovědí na jednoho respondenta je 2,4.

Nejvíce návštěvníků se chystalo navštívit nebo již navštívilo **kostel sv. Vavřince s věží** (21%). Dále 15% respondentů navštívilo nedávno otevřené dačické **koupaliště**, 13% navštívilo nedaleké krásné město **Telč**, 12% se šlo projít do **zámeckého parku**, 9% lidí se nechystalo navštívit **nic**, protože jenom projížděli. Další místa nebo památky které se vyskytovali v odpovědích byly hrad Roštejn, některá z restaurací, památník kostky cukru, dačické muzeum a galerie, Jemnice - slavnost Barchan a nebo Slavonice.

Co se týče navštívených míst u zahraničních návštěvníků, zde byla nejčastější odpovědí město Telč a kostel sv. Vavřince, kam je přilákala krásná renesanční věž.

Graf 16: Otázka č. 10

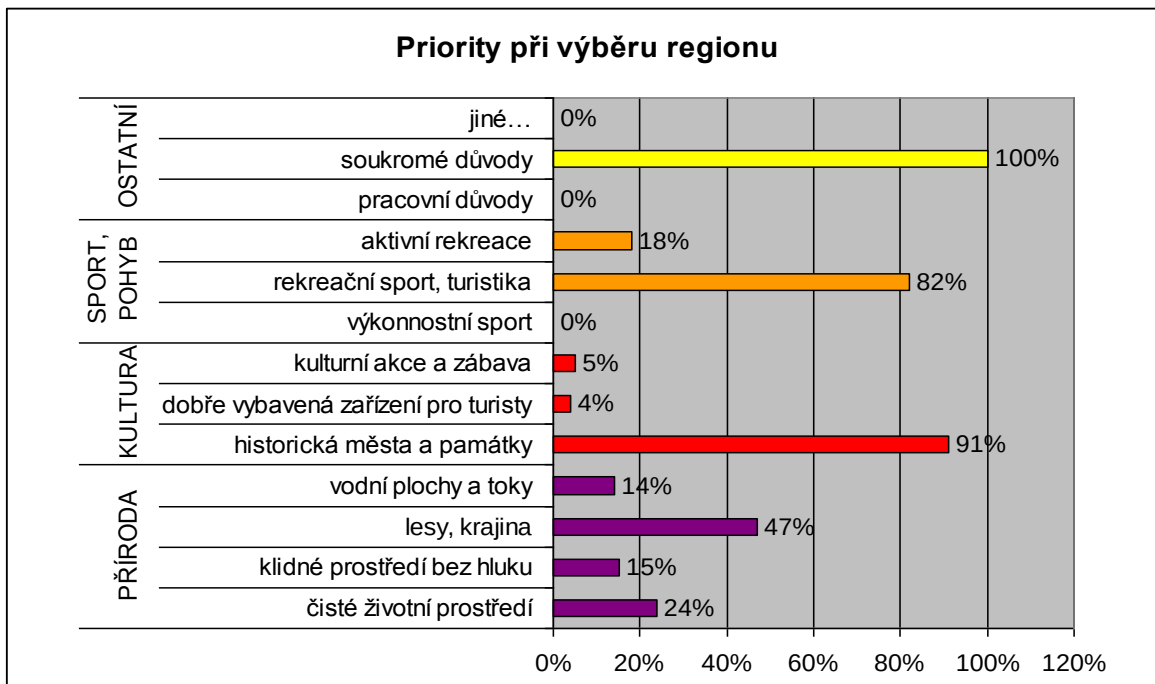
Zdroj: Vlastní marketingový výzkum

11. Jaké byly Vaše priority při výběru tohoto regionu? (uved'te i více odpovědí)

Na tuto otázku odpovídal každý respondent čtyřikrát, pokaždé z jiného hlediska.

V okolí Dačic je spousta krásných turistických a cyklistických tras a proto je zřejmé, že z tohoto důvodu sem přijíždí největší procento návštěvníků z hlediska **sportu, pohybu (82%)**. Z hlediska **kultury** do tohoto regionu respondenti přijížděli kvůli historickým městům a památkám **(91%)**. Skoro polovina respondentů **(47%)** měla největší prioritu lesy a krajinu z hlediska **přírody**, dále to pak bylo čisté životní prostředí **(24%)**. Všichni respondenti přijeli do tohoto regionu ze soukromých důvodů.

Graf 17: Otázka č. 11

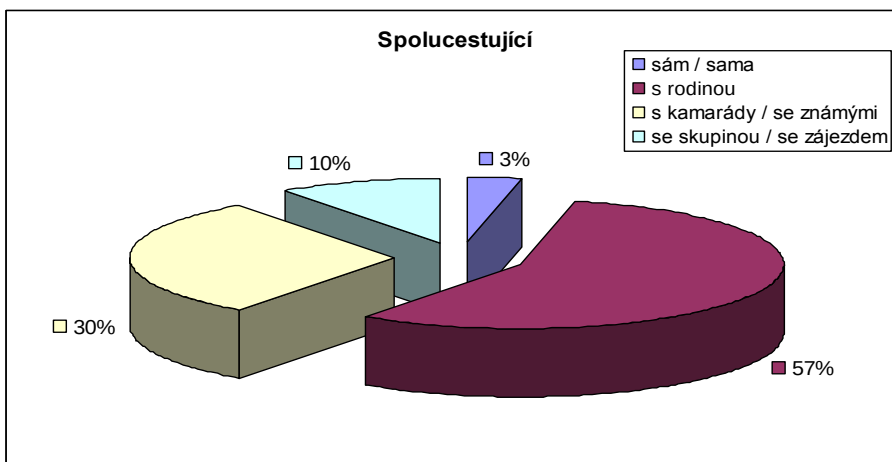
Zdroj: Vlastní marketingový výzkum

12. S kým cestujete?

Největší procento respondentů (57%) cestovalo s **rodinou**. Další největší skupina (30%) cestovalo s **kamarády nebo se známými**. 10% respondentů jelo se **skupinou nebo se zájezdem** a nejméně lidí (3%) cestovali **sami**.

Zahraniční návštěvníci jezdili převážně s rodinou, takto odpovědělo 17 lidí z 25.

Graf 18: Otázka č. 12

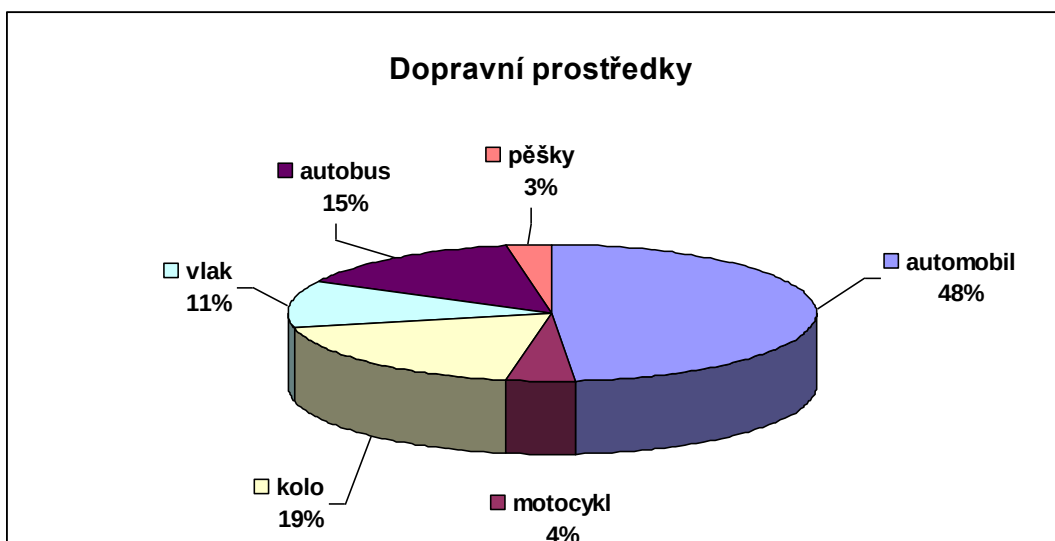
Zdroj: Vlastní marketingový výzkum

13. Jaký dopravní prostředek jste použil(a)? (uved'te jen dopravní prostředek do tohoto místa)

Určitě nejčastějším dopravním prostředkem byl **automobil**, použilo ho 48% respondentů (73 lidí). Překvapivě dalším nejvyužívanějším dopravním prostředkem bylo **kolo** (19%), takto odpovídali především respondenti, kteří byli ubytováni někde v okolí Dačic. Dále se na zámek Dačice respondenti dopravili **autobusem** (15%), **vlakem** (11%), **motocyklem** (4%) a nejméně přišli **pěšky** (3%).

Zahraniční návštěvníci se dopravovali na zámek Dačice nejčastěji **automobilem**.

Graf 19: Otázka č. 13

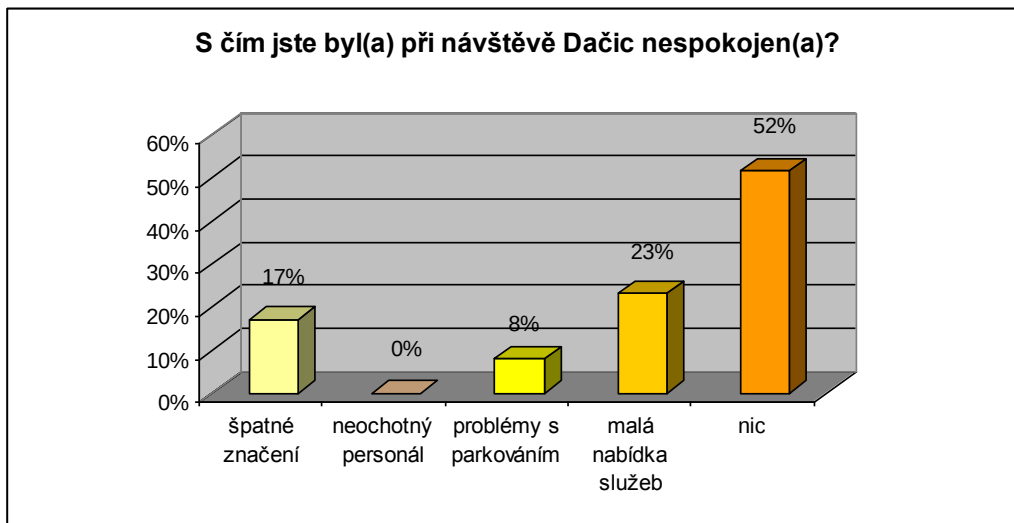

Zdroj: Vlastní marketingový výzkum

14. S čím jste při návštěvě Dačic byl(a) nespokojen(a)?

Velmi potěšující bylo, že více jak polovina návštěvníků byla v Dačicích **se vším spokojena** (52%). S **malou nabídkou služeb** v Dačicích nebylo spokojeno celkem 23% dotazovaných. Dále vadilo respondentům **špatné značení** (17%) a **problémy s parkováním** (8%). Nikdo z respondentů nezvolil **neochotný personál**.

Graf 20: Otázka č. 14

Zdroj: Vlastní marketingový výzkum

15. Můžete pomocí školní stupnice upřesnit kvalitu služeb v tomto památkovém objektu, pokud s nimi máte zkušenost? (zakroužkujte Váš stupeň hodnocení 1 - jako nejlepší a 5 - nejhorší)

Tato otázka byla zpracována pro lepší přehled do tabulky, kde jsou uvedeny průměrné známky u každé položky.

Jak můžeme vidět z tabulky, je patrné, že nejhorší známku má přístup a vstřícnost obsluhy v pokladně objektu (1,74). Myslím si, že celkem dobrý průměr má celkový dojem z atraktivity objektu (1,3). Návštěvníci byli také spokojeni s výší vstupného, tady byl celkový průměr 1,22.

Zahraniční návštěvníci nebyli moc spokojeni s cizojazyčným textem, který dávali k dispozici průvodci zámku. Špatně se orientovali a většině by pomohlo přidání obrázků.

V dotazníku byla ještě zahrnuta položka možnost výběru z více prohlídkových tras, taková možnost ale na zámku Dačice není, tudíž jsem ji ani do dotazníku nezahrnovala.

Tabulka 9: Zpracování otázky č. 15

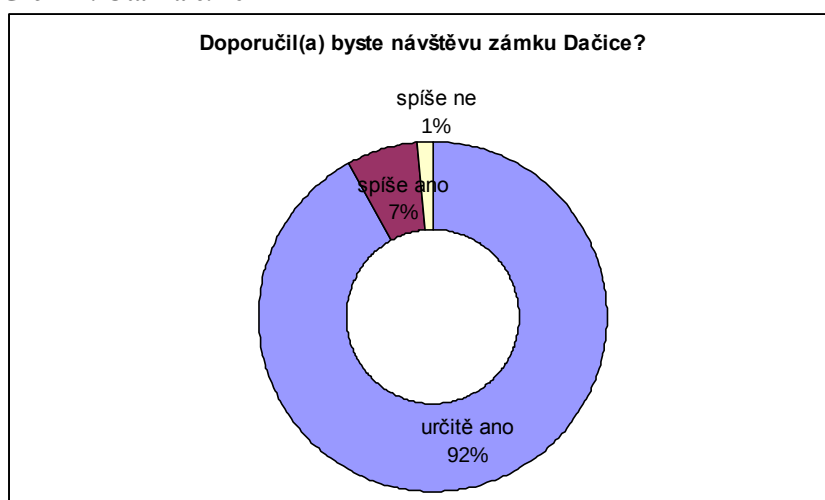
Hodnocení	Průměrná známka
Srozumitelnost informací pro návštěvníky	1,67
Přístup a vstřícnost obsluhy v pokladně objektu	1,74
Nabídka zboží v prodejně	1,28
Úroveň průvodcovských služeb	1,35
Výška vstupného	1,22
Místo pro odpočinek, čekací doba na návštěvu	1,44
Celkový dojem z atraktivity objektu	1,30
Celková spokojenost s úrovní služeb	1,66

Zdroj: Vlastní marketingový výzkum

16. Doporučil(a) byste svým přátelům a známým návštěvu tohoto objektu?

Většina respondentů (138; 92%) by zámek **určitě** doporučila k návštěvě svým přátelům. **Spíše ano** odpovědělo 7% dotazovaných (10 lidí). Negativní odpověď **spíše ne** se vyskytla jen u 2 návštěvníků (1%). Nikdo z respondentů neodpověděl, že by zámek určitě nedoporučili. Potěšující jistě je, že všichni zahraniční návštěvníci by návštěvu zámku určitě doporučili svým známým nebo přátelům.

Graf 21: Otázka č. 16

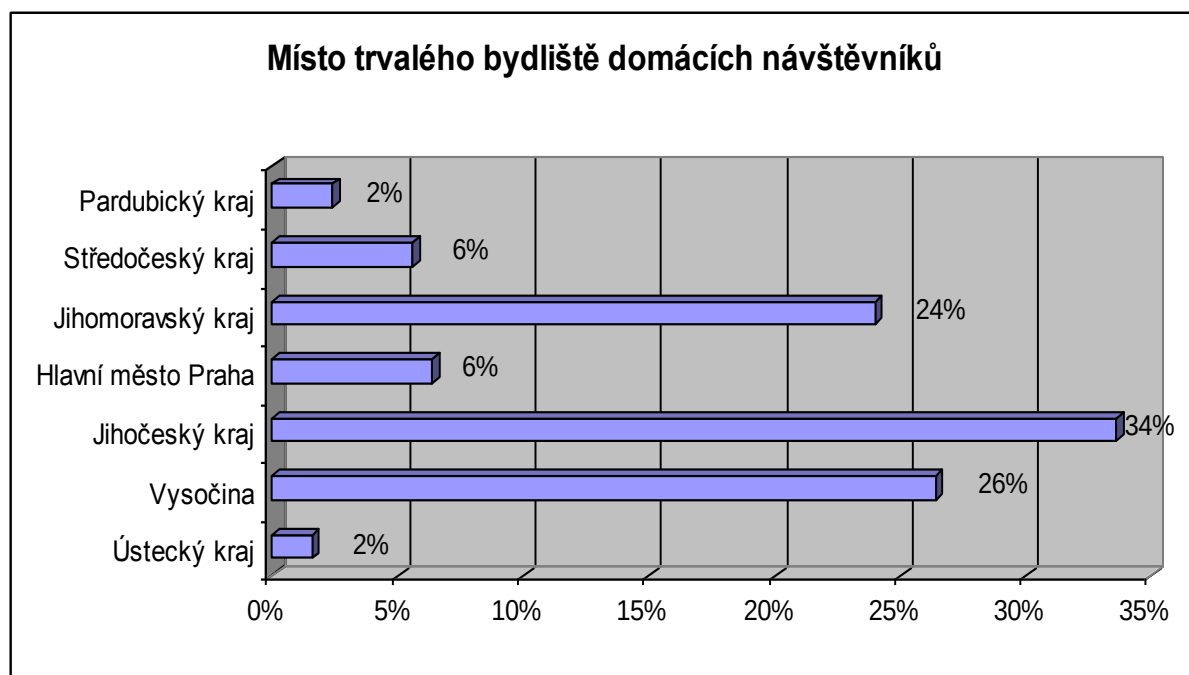
Zdroj: Vlastní marketingový výzkum

17. Jste ochoten uvést konkrétní místo Vašeho trvalého bydliště (bud' město, či kraj nebo část státu, ve kterém bydlíte)?

Otázka na trvalé bydliště byla spíše mířena na kraje a v případě zahraničních návštěvníků pouze na stát. Graf s bydlištěm cizinců je již uveden na začátku této kapitoly. Zde je analyzován graf s bydlištěm občanů ČR.

Celkem bylo dotázáno 125 domácích návštěvníků (83%), z nichž většina byla z Jihočeského kraje (34%), kde se rovněž nachází státní zámek Dačice. Další největší počet návštěvníků byl ze sousedního kraje Vysočina (26%), dále pak opět sousední kraj Jihomoravský (24%) a potom již méně zastoupené kraje, jako je např. Středočeský kraj (6%), Hlavní město Praha (6%), Ústecký kraj (2%) a Pardubický kraj (2%).

Graf 22: Otázka č. 17

Zdroj: Vlastní marketingový výzkum

18. Odhadněte vzdálenost z místa Vašeho bydliště do tohoto místa.

Nejvíce respondentů mělo trvalé bydliště od zámku Dačice v rozmezí od 51 – 100 km (45%), dále potom 11 – 50 km (17%) a 101 – 200 km (14%).

Výpočet průměrné vzdálenosti návštěvníků z místa trvalého bydliště na státní zámek Dačice:

$$d = (0,03 \cdot 5) + (0,17 \cdot 30) + (0,45 \cdot 75) + (0,14 \cdot 150) + (0,05 \cdot 300) + (0,01 \cdot 600) + (0,02 \cdot 1000) + (0,04 \cdot 1400) + (0,07 \cdot 1800) + (0,01 \cdot 2500) = \mathbf{308,35 \text{ kilometrů}}$$

Průměrná vzdálenost z místa bydliště návštěvníků na státní zámek Dačice je 308,35 km.

Tabulka 10: Vzdálenost z místa bydliště návštěvníků

Počet km	hodnota v %	Počet km	hodnota v %
do 10 km	3%	801 až 1200 km	2%
11 až 50 km	17%	1201 až 1600 km	4%
51 až 100 km	45%	1601 až 2000 km	7%
101 až 200 km	14%	2001 až 3000 km	1%
201 až 400 km	5%	3001 až 5000 km	0%
401 až 800 km	1%	5001 a více	0%

Zdroj: Vlastní marketingový výzkum

13 Atraktivita státního zámku Dačice

Atraktivita²⁴ objektu je počítaná pomocí vzorce pro výpočet atraktivity turistické destinace (ATD). V tomto případě se jedná o výpočet atraktivity státního zámku Dačice. K výpočtu jsem použila statistiky návštěvnosti zámku a výsledky dotazníkového šetření, co se týče četnosti návštěv na zámku.

Vzorec²⁵:

$$ATD = (d * n * f) / 1000$$

d = průměrná vzdálenost místa bydliště od hradu

n = průměrný počet návštěvníků za den

f = průměrná četnost návštěvy hradu (představuje, jak často se na hrad návštěvníci vrací)

Výpočet:

$$d = 308,35 \text{ km}^{26}$$

$$n = 64 \text{ návštěvníků} / \text{den}$$

- podrobný výpočet:
- $(\sum \text{počtu návštěvníků květen – září} / \text{počet měsíců celkem}) / \text{průměrný počet dní za měsíc} = (10\,496 / 5) / 27 = 78$
- $(\sum \text{počtu návštěvníků duben a říjen} / \text{počet měsíců celkem}) / \text{průměrný počet dní} = (789/2) / 8 = 49$
- $n = (78+49) / 2 = 64$

f = 1,83 je průměrná četnost návštěvy

$$f = (1,2 * 1) + (0,27 * 2) + (0,03 * 3) = 1,83^{27}$$

$$ATD = (308,35 * 64 * 1,83) / 1000 = \underline{\underline{36,1}}$$

²⁴ VANÍČEK, J. *Destinační management a marketing, spolupráce soukromého a veřejného sektoru*. Vzdělávací modul č. 3. S. 28

²⁵ DERNEROVÁ, H.: *Profil návštěvníka hradu Pernštejn*. Bakalářská práce, uloženo na katedře cestovního ruchu Vysoké školy polytechnické v Jihlavě, 2009.

²⁶ Podrobněji v kapitole Vyhodnocení dotazníkového šetření

²⁷ Čísla jsou použity z vyhodnocení otázky č. 2

14 SWOT analýza

Tato analýza může pomoci zámku sledovat jeho silné a slabé stránky. Ke zvýšení návštěvnosti se používá využití silných stránek a naopak k posílení nebo zlepšení stránek slabých. Zároveň sleduje vnější prostředí, především příležitosti a hrozby, které hrozí na trhu.

Silné stránky

- Dobrá poloha
- Přiměřená výše vstupného
- Pořádané kulturní akce
- Možnost rezervace
- Prohlídky v cizím jazyce
- Vlastní internetové stránky
- Čisté životní prostředí
- Noční prohlídky
- Možnosti ubytovacích zařízení

Slabé stránky

- Pouze jedna prohlídková trasa
- Propagace zámku
- Zámek menší velikosti
- Malá nabídka zboží v prodejně suvenýrů
- Sezónní charakter návštěvnosti
- Malý podíl cizinců na návštěvnosti
- Málo kulturních akcí
- Nedostatečné značení ve městě
- Chybějící spolupráce s cestovními kancelářemi nebo jinými hrady a zámky
- Nejméně navštěvovaný objekt pod správou Národního památkového ústavu v Českých Budějovicích

Příležitosti

- Spolupráce s cestovními agenturami nebo jinými hrady a zámky
- Spolupráce se zahraničními cestovními kancelářemi

- Vytvoření více turistických tras a cyklotras
- Vytvoření in-line trasy
- Růst životní úrovně

Hrozby

- Pokles poptávky
- Konkurence od jiných objektů
- Finanční krize
- Zhoršující se dopravní infrastruktura
- Zdražení pohonných hmot

15 Navrhované řešení na zvýšení návštěvnosti

Jedním z cílů bakalářské práce je také navrhnout řešení pro zvýšení návštěvnosti na zámku Dačice. To samozřejmě úzce souvisí i s návštěvností města a jeho okolí. Podle mého názoru je možným řešením posílení slabých stránek nebo jejich úplné odstranění. Následující tabulka obsahuje slabé stránky uvedené v předchozí kapitole a návrhy na jejich zlepšení.

Tabulka 11: Návrhy na zvýšení návštěvnosti

Slabá stránka	Navrhované řešení
Pouze jedna prohlídková trasa	<i>Úprava východního a západního křídla a otevření pro veřejnost.</i>
Propagace zámku	<i>Více turistických publikací, informačních brožurek, více plakátů a ukazatelů.</i>
Zámek menší velikosti	<i>Tuto slabou stránku nelze ovlivnit</i>
Malá nabídka zboží v prodejně suvenýrů	<i>Přidání nabídky zboží, instalace automatu na ražbu mincí s motivem zámku, ...</i>
Sezónní charakter návštěvnosti	<i>Pořádání akcí mimo sezónu, např. vánoční trhy na nádvoří, tematické prohlídky...</i>
Malý podíl cizinců na návštěvnosti	<i>Více reklamy v zahraničí, spolupráce se zahraničními cestovními kancelářemi nebo objekty</i>
Málo kulturních akcí	<i>Více koncertů, výstav, vánoční a velikonoční trhy na nádvoří apod.</i>
Nedostatečné značení ve městě	<i>Přidání ukazatelů na více místech v Dačicích, především po příjezdu do města</i>
Chybějící spolupráce s cestovními kancelářemi nebo jinými hrady a zámky	<i>Akce s ostatními objekty - při zakoupení vstupenky u prvního, u druhého pak sleva, větší propagace zámku v cestovních kancelářích nebo agenturách</i>
Nejméně navštěvovaný objekt pod správou Národního památkového ústavu v Českých Budějovicích	<i>Pokud by se zlepšili předchozí slabé stránky, je možné zvýšit celkovou návštěvnost objektu</i>
Doplňové aktivity	<i>Akce pro děti, soutěže, hry, Zoo koutek</i>

Zdroj: Vlastní výzkum

16 Závěr

Hlavním cílem mé bakalářské práce bylo vytvořit profil návštěvníka státního zámku v Dačicích. Pro úspěšné vypracování byla zvolena metoda marketingového výzkumu. Na základě vytvořených dotazníků byli dotazováni návštěvníci, kteří si zakoupili vstupenku na prohlídku a byli ochotni odpovídat na otázky.

V první části práce jsou popsány základní fakta a informace. Nejdříve je provedena lokalizace zámku, kde je popsán Jihočeský kraj, dále okres Jindřichův Hradec a mikroregion Dačicko. Poté je krátce popsána historie města a jeho nejvýznamnější památky.

Druhá část se již zabývá samotným státním zámkem. Nejdříve jsou pro přehled uvedeni všichni majitelé panství a doba kdy vládli. Po zpracování velkého množství literatury jsem se pokusila krátce vystihnout historii zámku a jeho stavební vývoj. Mnoho návštěvníků v dotazníku uvádělo, že se chystají navštívit Městské muzeum a galerii a zámecký park, proto jsou v této části také uvedeny.

V další části jsou uvedeny statistiky regionu Jižní Čechy, které byly zjištěny na webových stránkách Českého statistického úřadu. Následující statistické informace se týkají návštěvnosti zámku v jednotlivých letech. Tyto informace byly poskytnuty správce depozitáře dačického zámku.

Jak už bylo řečeno, aby bylo dosaženo cíle, bylo nutné provést marketingový výzkum na základě dotazníků. Celkem bylo dotazováno 150 respondentů, z nichž bylo 25 cizinců a 125 domácích návštěvníků. Největší počet zahraničních návštěvníků byl z Rakouska (6%), vzhledem k blízkosti státních hranic. Dalšími návštěvníky byli Němci, Angličané a Francouzi.

Z výsledků marketingového výzkumu se ukázalo, že nejčastějším návštěvníkem na zámku byly ženy z České republiky ve věku 36 – 45 let se středoškolským vzděláním a zaměstnáním v soukromém sektoru. Výlet byl zorganizován ve většině případech individuálně a turisté byli na zámku v Dačicích většinou poprvé. Do turistického regionu Jižní Čechy nejčastěji zavítali s rodinou v létě a nejvyužívanější dopravní

prostředek byl automobil. Ubytování si turisté většinou hledali v tomto regionu a nejčastěji využívali chatu nebo chalupu v klidném prostředí. V tomto regionu upřednostňovali především nádhernou krajinu, lesy a historická města a památky a z hlediska sportovní aktivity pěší turistiku a cykloturistiku. Ve městě byli návštěvníci se vším spokojeni a tak by návštěvu města a především návštěvu zámku určitě doporučili svým známým.

Návštěvníci zámku Dačice plánovali navštívit, nebo už navštívili, mnoho dalších zajímavých památek v okolí. Nejčastěji to byl kostel sv. Vavřince s věží, kde je překrásný výhled. Dále pak koupaliště, město Telč, zámecký park, Muzeum a galerii, město Slavonice a mnoho dalších. Co se týče hodnocení zámku, průměrná známka celkového dojmu z atraktivity objektu byla 1,30. Vypočtená atraktivita zámku Dačice byla 36,1. Toto číslo je oproti atraktivitě například hradu Pernštejn²⁸ (763) velmi nízké.

V závěru práce je uveden vlastní návrh na zvýšení návštěvnosti zámku. Tento návrh vychází se slabých stránek uvedených v kapitole SWOT analýza. Jsou to sice malé změny, ale ve výsledku by mohly přinést velký zisk a užitek. Zvýšení návštěvnosti na zámku znamená i více turistů ve městě a větší zisky poskytovatelům služeb.

Je potřeba návštěvníky nějakým způsobem motivovat a přinést jim nezapomenutelné zážitky, které mohou získat během návštěvy zámku. K tomu jistě mohou přispět různé kulturní akce, konané v zámeckém areálu. Návštěvnost by také mohla zvýšit větší spolupráce s cestovními kanceláři. Prohlídku zámku a zámeckého parku by bylo dobré zahrnout do programu některého zájezdu.

Do budoucna doufám, že se návštěvnost dačického zámku bude zvyšovat. Zámek i město Dačice nabízí turistům mnoho zajímavých pamětihodností, krásnou krajinu a sportovní využití. Městu by velmi prospělo, kdyby se stále více stával turistickým cílem návštěvníků. Na závěr bych uvedla, že ať už dačický zámek navštíví jakýkoliv turista, jistě bude příjemně překvapen a obohacen o nové poznatky a zážitky.

²⁸ DERNEROVÁ, H.: *Profil návštěvníka hradu Pernštejn*. Bakalářská práce, uloženo na katedře cestovního ruchu Vysoké školy polytechnické v Jihlavě, 2009.

17 Seznam použité literatury

Tištěné zdroje

BARTUŠEK, A.: Dačice. Státní zámek, město a památky v okolí. Praha 1960. 33s.

BERINGER, J., JANOUŠEK, J.: Město a panství Dačice. Dačice 1893.

Dačický vlastivědný sborník I/2001. Odpovědný redaktor Marie Kučerová. Dačice: Spolek přátel muzea a Městské muzeum a galerie, 2001. 224 s. ISBN 80-238-7963-4.

Dačický vlastivědný sborník II/2003. Odpovědný redaktor Marie Kučerová. Dačice: Spolek přátel muzea a Městské muzeum a galerie, 2003. 224 s. ISBN 80-239-1887-7.

Dačický vlastivědný sborník III/2005. Odpovědný redaktor Marie Kučerová. Dačice: Spolek přátel muzea a Městské muzeum a galerie, 2005. 239 s. ISBN 80-239-5898-4.

Dačický vlastivědný sborník V/2009. Spolek přátel muzea a Městské muzeum a galerie, 2009. 356 s. ISBN 978-80-904501-0-3.

DERNEROVÁ, H.: Profil návštěvníka hradu Pernštejn. Bakalářská práce, uloženo na katedře cestovního ruchu na Vysoké škole polytechnické v Jihlavě, 2009.

Informační brožura Městské muzeum a galerie Dačice. Vydalo Městské muzeum a galerie v Dačicích, 2010.

Informační brožura Ubytování na Dačicku, uvedené i na webových stránkách města

Informační brožura Zapomenutým krajem mikroregionu Dačicko, vydal mikroregion Dačicko v roce 2005 za finanční podpory Jihočeského kraje.

Informační publikace Dačice. Vydalo město Dačice, EKON Jihlava 2007, 48 s.

Informační brožura Dačice, vydal Městský úřad – Infocentrum, EKON Jihlava, 2010.

KOLEKTIV AUTORŮ: Dějiny Dačic. Městské muzeum a galerie, 2002. 459 s, ISBN 80-238-9658-X.

KUČEROVÁ, M., CHADIMOVÁ, Z.: Vítají Vás Dačice. Vydalo město Dačice v Karmelitánském nakladatelství, 1998. ISBN 80-7192-012-6.

NEKUDA, V. a kol.: Dačicko, Slavonicko, Telčsko: vlastivěda moravská. Vyd. 1., Brno 2005, 1070 s. ISBN 80-7275-059-3

VANÍČEK, J.: Destinační management a marketing, spolupráce soukromého a veřejného sektoru. Vzdělávací modul č. 3. S. 28

Elektronické zdroje

www.wikipedia.cz

www.jiznicechy.cz

www.jccr.cz

www.dacice-mesto.cz

www.m-dacicko.cz

www.zamek-dacice.eu

www.muzeumdacice.cz

www.monumnet.npu.cz

www.npu.cz

www.czechtourism.com

www.pruvodce.com

www.aticcr.cz

www.czso.cz

18 Přílohy

Příloha č. 1 : Dotazník – česká verze

Příloha č. 2 : Dotazník – anglická verze

Příloha č. 3 : Dotazník – německá verze

Příloha č. 4 : CD